

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина третя

Стенограма пленарного засідання
22 лютого 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина третя

*Стенограма пленарного засідання
22 лютого 2024 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Четвер, 22 лютого 2024 року)

Частина третя

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...7
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...16
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що можуть загрожувати економічній безпеці України»	...16
«Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань дослідження ефективності функціонування органів публічної влади міста Києва як столиці України у період дії правового режиму воєнного стану»	...16
«Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань захисту прав інвесторів»	...20
Оголошення про припинення повноважень Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань захисту прав інвесторів, утвореною Постановою Верховної Ради України від 6 жовтня 2022 року № 2637-ІХ у зв'язку із завершенням визначеного законодавством терміну її діяльності	...20
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги під час дії воєнного стану»	...20

«Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні публічних закупівель під час дії воєнного стану»	...21
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав військовослужбовців та поліцейських на соціальний захист»	...24
Внесення змін до Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» та деяких інших законодавчих актів України щодо регулювання та нагляду на ринках капіталу та організованих товарних ринках»	...34
Прийняття рішення про скорочення наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав військовослужбовців та поліцейських на соціальний захист»	...46
Прийняття Закону України «Про електронні аграрні розписки»	...46
Внесення змін до:	
деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління юридичних осіб, акціонером (засновником, учасником) яких є держава	...52
деяких законів України щодо удосконалення правового регулювання питань, пов'язаних із заборобою відчуження об'єктів нерухомого майна, придбаних (у тому числі проінвестованих/профінансованих) з використанням житлового сертифіката на придбання об'єкта житлової нерухомості	...57
Закону України «Про оборонні закупівлі» щодо удосконалення правового регулювання ціноутворення в оборонних закупівлях під час дії правового режиму воєнного стану	...60

Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування	...64
Відхилення проекту Закону України «Про Єдиний соціальний реєстр»	...67
Інформація про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційних депутатських об'єднань «За ефективність ДП, НВО «Павлоградський хімічний завод», «За ефективність ДП «Шосткинський завод «Зірка», «За ефективність АТ «Українська оборонна промисловість», «За ефективність ДП «Шосткинський завод «Імпульс» та «Балто-Чорноморська платформа «За сім'ю»	...71

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
22 лютого 2024 року, 11 година 47 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати України, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю вашу увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати! Сьогодні 729-й день, як Український народ дає рішучу відсіч широкомасштабному військовому нападу російської федерації на нашу державу.

Ми всі 20 лютого вшановували пам'ять Героїв Небесної Сотні – людей високого духу, які в переломні моменти Революції Гідності не злякалися сили диктаторського режиму та самовіддано пожертвували своїм життям в ім'я європейського демократичного майбутнього України. Їх подвиги стали для України державотворчими, вони змінили хід історії та назавжди закарбували в літописі нашої держави своє ім'я.

Символічно, що саме 20 лютого 2014 року, в цей день найбільшої української самопожертви, розпочалася російська збройна агресія проти України. Я хочу всім нагадати, що цього року це вже десяти роковини від початку російського збройного вторгнення в нашу державу. З того чорного лютого дня

і донині ми твердо і мужньо продовжуємо боротися за кожен метр рідної землі, відважно відстоюючи європейський і євроатлантичний вибір нашого розвитку.

Однією з визначних постатей, яка безкомпромісно боролася за незалежність і суверенітет України, був наш колега, народний депутат України трьох скликань, співавтор Конституції України, правозахисник, громадський діяч, дисидент, Герой України Степан Ількович Хмара. На превеликий жаль, вчора він пішов із життя.

Я прошу вшанувати хвилиною мовчання світлу пам'ять усіх, хто боровся за свободу України. Вшануймо також пам'ять всіх мирних громадян, загиблих від злочинних дій російської федерації.

(Хвилина мовчання).

Шановні колеги народні депутати, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися перед початком розгляду питань порядку денного надати час по 3 хвилини для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп.

Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи.

Слово надається народному депутату України В'ятровичу Володимирі Михайловичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Петру Олексійовичу Порошенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Порошенко Петро Олексійович. Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дорогі друзі, дорогий український народ! У ці дні збігаються дві страшні дати: 10 років тому – початок війни і загарбницька позиція росії, і два роки тому – початок широкомасштабного вторгнення. Ні в кого з нас немає жодних ілюзій: Путін прийшов не по Донбас, не по Авдіївку і Бахмут, Путін прийшов для того, щоб захопити всю Україну, знищити весь український народ, нас із вами. Не має бути жодних ілюзій – Україна знаходиться в смертельній небезпеці. Але є і досягнення. Ми з вами зберегли державність, зберегли Україну, і в цьому початок нашої перемоги та її запорука. Заслуга в цьому всіх українців, але насамперед Збройних Сил України.

З цієї трибуни протягом чотирьох місяців до початку широкомасштабного вторгнення одинадцять разів я і фракція «Європейська солідарність» закликали прийняти законопроекти, які збільшили б обороноздатність нашої держави, збільшити фінансування Збройних Сил, розгорнути резерви, скомплектувати стратегічні резерви, перекрити шляхи напрямку, і билися, як головою об асфальт.

До речі, тендери на Збройні Сили були в 10 разів менші, ніж тендери на асфальт. Але будемо розбиратися з цим після війни. А зараз нам треба дивитися вперед і фактором нашої перемоги є єдність і ще раз єдність. Ми маємо сконцентрувати всі дипломатичні зусилля, в тому числі і парламентську дипломатію. Висновок має зробити Голова Верховної Ради, скасувавши ганебне і незаконне розпорядження. Такі дії неприпустимі.

Стратегія має містити п'ять пунктів: фортифікаційні споруди, зброя, виробництво зброї українськими виробниками, дрони, засоби радіоелектронної боротьби. І на все це потрібні гроші, які має фінансувати українська економіка, український бізнес, який ми повинні захистити. Підтримуємо вимоги G7 щодо закону про РЕБ, закликаємо владу не дурити партнерів, бо буде як у класика: у тебе скучне лице, тобі ніхто грошей не дасть.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Папієву, група «Платформа за життя та мир». Михайле Миколайовичу, будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні народні депутати України! Соціологія останніх тижнів показує надзвичайно високу єдність українського народу, об'єднання навколо того, щоб Україна перемогла у війні з росією, перемогла російську агресію. Я думаю, що це має бути прикладом для Верховної Ради України, щоб вона у своїй законотворчій діяльності проявила таку саму єдність, як і український народ у вірі в перемогу України.

Шановні колеги, наша основна діяльність і основна функція – це приймати закони. Зараз я звертаюся до Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Шановні колеги, ще в січні 2023 року я зареєстрував проект закону про реформування фонду по безробіттю в Україні з тим, щоб передати ці функції Пенсійному фонду і створити державну службу зайнятості, яка займалася б якраз майбутнім працевлаштуванням ветеранів після перемоги України у війні. Нічого не зроблено. Міністерство економіки просто саботує це питання, ще минулого року спочатку казали, що вони навесні запропонують свій проект закону, потім – восени. Зараз ми маємо вже 2024 рік. Міністерство економіки так свого проекту закону і не запропонувало, бо не може запропонувати щось інше, тому що немає жодної критики стосовно змісту мого законопроекту. Ми відстаємо в цьому питанні.

Дивіться, щоб підготувати ще і проект закону про реформування взагалі системи соціального страхування, я провів актуальні розрахунки щодо демографії і нашого майбутнього трудового ресурсу. Знаєте, це дуже тривожні тенденції.

Зараз хочу звернутися до Комітету з питань освіти, науки та інновацій, я взяв дані, скільки дітей буде в Україні після перемоги, які будуть трудові

ресурси, надходження до фонду соціального страхування через 5, 10, 15, 20 років. З'ясувалося, що в 2022-2023 роках за межами України знаходилося понад 500 тисяч дітей. Я подивився дані, що на учбовий рік 2023-2024 року в нас залишилося 250 тисяч дітей. А батьки 250 тисяч дітей забрали документи із українських шкіл і вони не проходять онлайн-навчання. Нам треба зараз створити законодавчі стимули для того, щоб повернути цих дітей в поле української середньої освіти, щоб вони могли проходити онлайн-навчання, тому що є і різниця часових поясів, і різниця предметів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Бурмічу. Він передає слово Гнатенку. Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановна президіє! Дорогі колеги! Майже два роки ми з вами працюємо в режимі одного пленарного засідання. Оборона від повномасштабної агресії триває 729 днів. Врешті Україна встояла, Україна бореться, тримається за свою незалежність і свободу.

За останніми підрахунками Світового банку на відновлення України знадобиться 486 мільярдів доларів. Це житловий фонд, соціальна та критична інфраструктура.

Наша депутатська група пропонує звернути увагу на ще одну категорію втрат. Це рухоме майно – транспортні засоби, автомобілі, які люди втратили. За попередніми даними, в Україні знищено понад 100 тисяч автомобілів. Люди десятками років збирали на єдине авто в родині як необхідний засіб для пересування. Тому наша законодавча пропозиція – передбачити компенсаційний механізм для таких громадян за рахунок фондів відновлення.

Депутатська група «Відновлення України» також закликає повернути захист від відключення житлово-комунальних послуг у разі несплати за них для вразливих прошарків населення. Йдеться про осіб з інвалідністю, непрацюючих пенсіонерів за віком, малозабезпечені і багатодітні сім'ї. Ми вже зареєстрували відповідний законопроект.

Щодо питання мобілізації. Законопроект про мобілізацію продовжує перебувати на розгляді профільних комітетів. Наша група подала пакет поправок, яких вимагали від нас люди. Це і питання перетину кордону, і відмова від неконституційних обмежень банківських рахунків, і питання аспірантів, і рішення догляду за людьми з інвалідністю. Очікуємо на справедливую редакцію законопроекту в другому читанні.

Користуючись нагодою, також хочу звернутися до голів обласних військових адміністрацій, які знаходяться на лінії зіткнення. Будь ласка, зверніть увагу на програми розвитку на 2024 рік. Заглянувши в них, ми майже опинилися в 2022 році: знову гроші йдуть на підтримку пісенних та танцювальних заходів, конкурсів, для придбання якихось незрозумілих сміттєвозів та інших автомобілів.

Ми збираємося підтримувати обороноздатність нашої країни чи перемагати в танцях та піснях? І не потрібно казати, що ми знищуємо наше місцеве самоврядування. Якщо не буде держави, то завжди ми знаємо, що не буде нічого.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Михайлюк Галині Олегівні, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

МИХАЙЛЮК Г.О., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановний пане Голово! Шановні колеги! Останній тиждень видався напрочуд результативним та ефективним у рамках нашого дипломатичного фронту, а саме у двосторонньому та багатосторонньому вимірах.

У понеділок у Токіо відбулася міждержавна конференція з економічного розвитку та відбудови, в межах якої між Україною та Японією було підписано 56 документів про співпрацю. Серед них міжурядові угоди, меморандуми, домовленості між бізнесами, а також органами місцевої влади, які мають на меті посилити наші економічні потужності.

Надзвичайно вдячна уряду, Прем'єр-міністру Японії Кісіді, парламенту Японії за стійку підтримку та неймовірну допомогу в розмірі 12,1 мільярда доларів. Вдячна послу Японії в Україні пану Мацуді Кунінорі та нашому неймовірному послу України в Японії пану Сергію Корсунському, а також командам обох посольств за блискуче проведену конференцію та постійну наполегливу працю.

Як співголова групи з міжпарламентських зв'язків з Японією я також працюю над розвитком відносин у парламентському вимірі і щиро радію продуктивності нашої двосторонньої співпраці.

Крім того, тиждень тому Президент України Володимир Зеленський підписав дві критично важливі угоди про довгоочікувану співпрацю у сфері безпеки з провідними партнерами України Німеччиною та Францією. Таким історичним кроком Німеччина та Франція чітко засвідчили свою непохитну підтримку незалежності, суверенітету, територіальної цілісності України в межах державно визнаних міжнародних кордонів 1991 року. Угоди закріплюють конкретні заходи з оборонної підтримки, спільні політичні кроки та подальшу взаємодію наших урядових установ заради безпеки терміном на десять років. Комплексне співробітництво є важливим кроком із забезпечення ефективної розгалуженості архітектури безпекових гарантій для України. І наразі за ініціативи Президента України Володимира Зеленського триває кропітка робота над новими угодами з іншими нашими міжнародними партнерами.

Тому закликаю всіх народних депутатів доєднатися і просувати ці ініціативи під час взаємодії з нашими іноземними партнерами. Напередодні других рокових повномасштабного вторгнення росії до України з робочими

візитами перебуватимуть численні іноземні делегації, наші надійні партнери, які щиро прагнуть підтримати нас у складні часи. Тож закликаю вас, шановні колеги, виступати єдиним потужним парламентським цілим, зокрема в зусиллях парламентської дипломатії, у перемовинах з нашими партнерами. Лише разом у єдності ми здатні перемогти в цій війні.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Слово надається Руцишину Ярославу Івановичу, фракція політичної партії «Голос».

РУЩИШИН Я.І., секретар Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Костенку Роману.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Костенко. Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Доброго дня, шановні колеги! Знаю, що у вас вчора була зустріч з Президентом, який сказав про те, що воїнам, які знаходяться на передовій, потрібно підвищувати зарплати. Це дуже добре, тому що я нагадаю, що це саме та дискусія, яка у нас з вами відбулася в залі, коли зареєстрували мій законопроект [№ 11012](#) щодо мотивації військовослужбовців, які безпосередньо беруть участь у бойових діях.

Але хочу порушити іншу тему, яка вже наболіла. Я про це вже говорив, але, мабуть, багато хто не почув. Це саме про роль інституцій в управлінні державою і роль парламенту в парламентсько-президентській державі. Я не комунікував цю історію, тому що розумію, що є окремі ефективні менеджери, і ми бачимо, як вони зараз на все впливають. Але хочу зараз все розповісти.

Історія, на перший погляд, банальна. Завдяки знову-таки ефективним менеджерам я не зміг потрапити на Мюнхенську конференцію з безпеки і представити там український парламент. Це сталося саме тоді, коли в мене вже були квитки на руках. По дорозі на вокзал мені подзвонили і сказали, що я нікуди не їду. Це так у нас вирішується питання. У мене було організовано ряд зустрічей, які довелося відмінити, і на самій конференції, і поза нею. Це так ми вирішуємо питання.

Мені ставлять запитання: а чому? Що мені потрібно відповісти? Сказати так, як є, що у нас докерувалися до того, що наш парламент уже ніщо і що кілька клерків з Офісу Президента можуть вирішувати, а чи може депутат виїхати за кордон, а чи не може, і дати цю вказівку керівництву Верховної Ради. У нас уряд, який ми призначаємо, одним своїм листом може заборонити депутатам їхати за кордон. Вони вважають, що депутати це візьмуть на озброєння і будуть робити так, як скажуть.

Шановні народні депутати, я хочу вам нагадати, що у вас тут немає командирів, начальників, є лише український народ, перед яким ви відповідальні. І ви маєте нести цю відповідальність. Ми маємо робити все, щоб Верховна Рада була суб'єктом. Кожен депутат має право на свою окрему думку. Я знаю, що тут є багато депутатів, які з цим не згодні. Тому давайте наводити порядок...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Бакунцю Павлу Андрійовичу, група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую, шановний пане Голово. Шановні народні депутати! Дорогі українці! Звичайно, що десяти роковини вторгнення агресора – це нереальна для свідомості дата. Десять років ви, дорогі українці, боретеся не лише за державність, за демократію в незалежній державі, а й за всі європейські цінності, за мир у Європі, за мир у світі.

А цікаво, що в цей час робить весь світ, від далеких стратегічних партнерів у західному світі? Напевно, сьогодні американські конгресмени ухвалюють рішення щодо додаткового фінансування для України, аби підтвердити свій геополітичний статус творця світового порядку. Напевно, наші близькі сусіди поляки в цей час допомагають українській логістиці швидко перетнути кордон, аби доставити додаткові кошти до українського бюджету з офіційних податків. На жаль, ситуація є абсолютно протилежною. Я хочу підкреслити, що там не обійшлося без кремлівського коріння, без впливу московських коштів у цих країнах.

Тому сьогодні я хочу звернутися насамперед до наших сусідів – поляків, адже я представляю тут, у парламенті, прикордоння і добре знаю багато достойних поляків, багато достойного місцевого самоврядування, достойних людей різних рівнів влади, які вважають себе людьми великої честі, які вважають, що вони багато допомогли (і це є правдою) українцям у різні часи, до повномасштабного вторгнення, до початку війни і сьогодні. І все-таки хочу, аби ви стримали своїх співгромадян, які, на жаль, турбуються про невеличку частину свого економічного добробуту, а натомість не дозволяють українському бюджету отримати кошти, українському воїну достойно стримувати російську агресію на сході. Тому ми хочемо вірити, що найближчими днями відбудуться зустрічі на найвищому політичному рівні наших держав-сусідів. Ми хочемо вірити, що вони, як інші європейські інституції, почнуть так само якісно працювати, як працює Рада Європи, як Європейська комісія, і ми знайдемо вирішення цього питання, і надалі в доброму сусідстві, стратегічному партнерстві виграємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі – Молоток. Я так розумію, замість нього виступатиме Гузь Ігор. Шановні колеги, всі завершили? Добре.

Народний депутат Гузь. Будь ласка.

ГУЗЬ І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 19, Волинська область, самовисуванець). Слава Україні! Шановні друзі, в цьому залі є ті, хто брав участь у Революції Гідності. Їх не так багато, як в минулому парламенті, але вони є. Ви знаєте, 10 років – така дата, яка змусила задуматися дуже багатьох українців з приводу результатів Революції Гідності і щодо тих людей, які віддали своє життя за майбутнє нашої держави.

Ви знаєте, у мене особисто напрошується один дуже простий висновок, що, звичайно, ми маємо бути всі вдячні Героям Небесної Сотні за те, що вони пішли, жертвуючи своїм найдорожчим – життям заради України. Але треба говорити, що ці люди дали можливість зламати хребет системі Януковича і водночас дали можливість українській державі підготуватися до нападу путіна 24 лютого 2022 року. Насправді це той час, коли ми готувалися, коли ми були сильніші і сьогодні Збройні Сили України тримають оборону, а ми йдемо до нашої спільної перемоги.

Є багато речей, за які соромно. Про це потрібно сьогодні говорити, тому що переважна більшість тих гасел, які були під час Революції Гідності, на превеликий жаль, ще не втілені в життя. Але я хочу зупинитися на одній дуже важливій деталі.

Проти кого тоді стояв Майдан? Проти Януковича і його команди вбивць, бо вбивали Героїв Небесної Сотні не лише беркутівці, але й всі ті, хто стояли за ними. Ці люди сьогодні теж там знаходяться і усміхаються, теревенять, планують собі майбутнє тощо. Це ті недобитки Партії регіонів. На жаль, ми сьогодні несемо цей хрест. Давним-давно треба було зробити так, аби в цьому залі не було недобитків Партії регіонів, зробити все можливе, щоб після нашої перемоги жоден з тих, хто був причетний до команди Януковича, не був у цьому залі, не був в органах державної влади, не був ніде, де є вплив на державну політику.

Слава Героям Небесної Сотні! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Юлія Володимирівна Тимошенко. Потім від президії виступатиме Олена Костянтинівна, 3 хвилини.

Юліє Володимирівно, у вас, мабуть, щось з кнопкою. Прошу працівників апарату перевірити, тому що у вашому ряді не натискається кнопка на виступи.

Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Сьогодні в мене до вас буде трохи нестандартне повідомлення про те, що сьогодні наша єдність взагалі в політикумі для країни може приносити досить важливі, вагомі результати.

Ви пам'ятаєте, як наша фракція, ми всі разом боролися за те, щоб наші військові строкової служби, яким була заборонена демобілізація, починаючи з 24 лютого 2022 року, мали можливість демобілізуватися і поїхати додому. Дуже приємно, що боротьба нашої команди, всього парламенту підтримана Президентом. Уже є повідомлення, що у Верховній Раді буде негайно розглянутий законопроект про демобілізацію строкових військових, і вони зможуть поїхати додому. Це дуже правильне, важливе і своєчасне рішення, але краще було б прийняти його раніше. Це перше, що нам вдалося спільно добитися.

Друге. Ви пам'ятаєте, що наша фракція «Батьківщина» виступила з пропозицією, щоб подвоїти грошове забезпечення з 100 тисяч гривень до 200 тисяч гривень для тих наших військових героїв, героїнь, які понад 18 місяців обороняють нашу країну на фронті. Тоді нам кричали, що немає грошей, що це неможливо, що це взагалі абсурд, утопія. Але зараз я дякую Президенту за те, що він дослухався, і ми вже почули інформацію про те, що буде розглянутий варіант, щоб вдвічі збільшити грошове забезпечення тим військовим, які добровільно залишаються на передовій і будуть далі боронити нашу країну.

Ми пропонували, щоб ці 100 тисяч гривень були накопичені на рахунках військовослужбовців, які сьогодні захищають країну на передовій, і після завершення війни вони змогли придбати квартири, машини, те, що їм потрібно в мирному житті. Це знову підніме гідність України на найвищий рівень, тому що це буде мотиваційна, справедлива, абсолютно розумна мобілізація для країни.

Я думаю, що і далі, якщо ми будемо разом працювати, знаходити правильні креативні державницькі рішення, у нас з вами все вийде і перемога буде за нами.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям Слава!

Завершальна доповідь. Виступ заступниці Голови Верховної Ради України Олени Костянтинівни Кондратюк, і після цього переходимо до розгляду питань порядку денного. Прошу запросити народних депутатів до залу.

Будь ласка, Олено Костянтинівно.

КОНДРАТЮК О.К., заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, шановний Руслане Олексійовичу. Шановні колеги! Десять років тому тут, у центрі Києва, на Майдані Незалежності, звичайні люди, молоді і старші, з різних куточків України, різних професій, різних покликань здійснили надзвичайний подвиг. Десять років тому вони боролися проти маріонеткового проросійського режиму Януковича і віддали своє життя за нашу свободу, незалежність і європейський вибір України. Десять років тому Герої Небесної Сотні стали першими героями російсько-української війни, яка триває до сьогодні. Я хочу, щоб всі ми пам'ятали, що вона триває не два роки, а десять.

Ці десять років мені досить часто сняться ці страшні події, особливо які були біля Верховної Ради України, в Маріїнському парку. Ми разом з моїми колегами і колежанками рятували людей, які були страшно побиті (це було понад 40 людей, 23 з яких були в дуже важкому стані). На жаль, не всі вони вижили в ці дні. Хочу подякувати всім, хто був поруч тоді, волонтерам Майдану, лікарям лікарні № 17, всім моїм побратимам і посестрам, які тоді були єдині, як ніколи.

Але я хочу ще раз наголосити вам, що саме ці хлопці, сотники Майдану, з різних сотень пішли першими боронити Україну вже під час масштабного вторгнення. Серед перших захисників були також і ті хлопці, яких ми врятували в Маріїнці. Таким був Ігор Утюж, який під час Революції Гідності мав всього 17 років, а в 23 роки він загинув, захищаючи запорізький напрям.

Тому боротьба триває і зараз, і справу Героїв Небесної Сотні вже продовжують їхні діти. Серед них Володимир Бондарчук – син Героя Небесної Сотні Сергія Бондарчука, який нині служить, виконує завдання в секторі оборони. Андрій Кульчицький – син Героя Небесної Сотні Володимира Кульчицького, отримав поранення в 2023 році біля Бахмута. Володимир – син Героя Небесної Сотні Володимира Чаплінського, нещодавно також приєднався до Збройних Сил України.

Я хочу ще раз наголосити, що Революція Гідності та Герої Небесної Сотні вибороли для нас шанс і можливість бути самими собою. Але ще є одне важливе повідомлення: не треба забувати про справедливість і покарання. На жаль, за 10 років обвинувальні вироки набрали законної сили лише щодо 90 осіб. Ми бачимо, що за строком давності спливають і решта можливих покарань, які є. Тому для нас дуже важливо закликати всі суди, аби швидше розглядалися ці питання і можливості привернення уваги до цього. А також, якщо є така потреба, то й внести зміни до кримінального, процесуального законодавства, щоб підозрювані не змогли уникнути справедливого покарання.

Шановні колеги, в цей час парламент... Я прошу вас послухати, якщо можна, уважно, бо я говорю про Героїв Небесної Сотні! Ну що у вас за бардак такий?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, дайте продовжити Олені Костянтинівні.

Шановні колеги, я прошу займіть свої місця, тому що інколи складається таке враження, яке не повинно складатися про український парламент.

КОНДРАТЮК О.К. Я зараз говорю не про політичні інтереси і не про змагальність у політичних процесах, а про пам'ять тих людей, які заслужили вашої поваги. Пам'ятайте одне-єдине, що в 2014 році, так само, як і в лютому 2022 року, парламент проявив свою неабияку єдність, міцність і відповідальність. Я прошу пам'ятати про ці дні і про вашу можливість творити зміни, мати повагу хоча б один до одного.

Прошу вшанувати Героїв Небесної Сотні хвилиною мовчання.
(Хвилина мовчання).
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Шановні колеги, я прошу взяти участь у сигнальному голосуванні. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 254.

Проголосували: за – 254, проти – 4, утрималися – 4. Все, як завжди.

Шановні колеги, ще раз звертаюся до всіх із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді і не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

Перелік питань, який був попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано. Переходимо до його розгляду.

Шановні колеги, перше питання ми домовилися розглядати без обговорення. Це проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що можуть загрожувати економічній безпеці України» ([№ 10461](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту постанови № 10461 в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 299.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступне питання – проект Постанови «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань дослідження ефективності функціонування органів публічної влади міста Києва як столиці України у період дії правового режиму воєнного стану» ([№ 10460](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти. Після цього одразу голосуємо.

Кравчук Євгенія Михайлівна, фракція «Слуга народу». Прошу.

КРАВЧУК Є.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Будь ласка, передайте слово Віталію Безгіну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Безгін Віталій Юрійович. Будь ласка.

БЕЗГІН В.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, колеги. Дійсно, ми розглядаємо проект постанови щодо тимчасової спеціальної комісії по місту Києву. Я закликаю, щоб під час розгляду цього питання ми максимально утрималися від політизації процесу.

Ми розуміємо, що є дві площини проблем у Києві. Одна, звісно, стосується рівня муніципального менеджменту. Але ми не маємо торкатися цього питання з тієї простої причини, що міська влада обрана киянами і тільки вони мають право давати оцінки їх діяльності. Водночас хаос у системі управління Києва – це відповідальність нас як парламенту. Ще до початку повномасштабного вторгнення, до проголошення воєнного стану ми не змогли змінити відповідно законодавство і регулювання, наділити безпосередньо Київську міську владу незалежним виконкомом, відмежувати державну вертикаль від вертикалі місцевого самоврядування.

Далі ситуація стала ще більш хаотичною. У нас у Києві паралельно з усім іншим ще й створена Київська міська військова адміністрація. Ми маємо ситуацію, де багато проблем і не зрозуміло, хто за що де-факто відповідальний. Це зазначено в пояснювальній записці. Одна з ключових задач відповідної ТСК – це все-таки врегулювати ці проблеми на рівні законодавства.

Чи можна б це було зробити без ТСК? Потенційно – так. Але ми вважаємо, що для деполітизації процесу, щоб ця пропозиція виходила не лише від більшості, всі представники фракцій і груп мають доєднатися до ТСК, напрацювати спільний продукт, розподілити політичну відповідальність і нарешті впровадити в Києві нормальну систему управління, до чого я і закликаю.

Ми знаємо, що дві депутатські групи («Партія «За майбутнє» і «Довіра») не встигли у строк подати кандидатури своїх представників. Там будуть окремі

проекти постанов про включення їх до складу комісії. Я прошу так само це підтримати, тому що всі політичні суб'єкти парламенту мають бути в процесі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Саврасову Максиму Віталійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Софії Романівні Федіні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федіна. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Тут колега розповідає, що хаос у Києві, а я хотіла б сказати, що хаос у державі. Вже другий рік повномасштабного вторгнення і десятий рік війни, і ця ТСК замість того, щоб бути інструментом опозиції, розбиратися з тим, що наробила влада, намагається зробити елементарний тиск на місцеве самоврядування, чим, перепрошую, «слуги народу» займаються вже давно і системно.

Давайте говорити чесно. Яких повноважень ще не вистачає парламентаріям в Комітеті з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування? У вас немає більшості «слуг народу» в тому комітеті? Вам треба ще створити ТСК, щоб розібратися з тим, що відбувається в Києві, хоча вам мало би бути абсолютно достатньо публічної інформації. Створення цієї ТСК – це тиск на місцеве самоврядування.

Ви вже позабирали ПДФО. Ви не хотіли б розібратися, а де знаходяться дрони? Де забезпечення наших військових, те, на яке ви гроші забрали в місцевого самоврядування? Замість того, щоб займатися дурницями, може, варто було б створити ТСК по фортифікаціях, щоб проаналізувати, а що саме в нас на передовій? Війська з Авдіївки відводили на не забезпечені, не організовані позиції. Як ми маємо займатися обороною?

Звичайно, що про ці речі незручно говорити. Ми вже позавчора перемогли, ми вже, виявляється, позавчора в Крим позаходили. Але давайте для початку говорити правду про те, що відбувається. Заберіть руки геть від місцевого самоврядування! Тому що колись ви намагалися це все під себе підім'яти законом про столицю, який не пройшов, створити своїх префектів на місцевому рівні і знімати мерів. Але насправді ми боремося за демократичну державу, а не за колективний службесний концтабір.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Дубелю. Він передає слово Кучеренку Олексію Юрійовичу, правильно? Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Дякую. Колеги, коли ми говоримо про Київ, то мусимо розуміти, що це не простий адміністративний пункт. Хоча ми з повагою ставимося до всіх українських сіл, селищ та міст, але Київ – це столиця України, місто, яке сьогодні несе колосальне навантаження у зв'язку із ситуацією в країні та у світі.

Саме тому я підтримую створення цієї тимчасової спеціальної комісії. Прохання не плутати: це не слідча комісія, не треба натягувати на себе повноваження, розслідування, істерики тощо. Це спеціальна комісія, яка згідно із законом має дослідити проблемні моменти в управлінні містом, у стосунках міста з урядом, стосунках міста з Верховною Радою та іншими державними структурами для забезпечення максимально ефективного розв'язання цих проблем.

Чи є проблеми в управлінні містом? Так, звичайно, так само, як і в будь-якому місті країни. Більш того, як колишній міністр, який саме опікувався проблемами комунального, житлового сектору, можу сказати: Київ несе додаткове навантаження. Чи винна в цьому виключно місцева влада? Ні, бо проблемні моменти є в стосунках з урядом, з міністерствами, з розмитою відповідальністю, з розмитою системою призначення керівників районних адміністрацій і таке інше.

Фракція «Батьківщина» підтримує створення тимчасової спеціальної комісії. Вона направляє туди представником пана Дубеля. Я особисто буду максимально ефективно співпрацювати з цією комісією. Давайте зробимо корисне для міста, киян і всієї країни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця. Ми переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань дослідження ефективності функціонування органів публічної влади міста Києва як столиці України у період дії правового режиму воєнного стану» ([№ 10460](#)) в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, готові голосувати? Займіть свої місця. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Ідемо далі, шановні колеги. Наступний проект Постанови «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань захисту прав інвесторів» ([№ 10430](#)) ми домовилися розглядати без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту постанови № 10430 в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 307.

Рішення прийнято.

Олександр Сергійовичу, будь ласка.

КОРНІЄНКО О.С., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Відповідно до положень частини сьомої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частини восьмої статті 85 Регламенту Верховної Ради України оголошую про припинення повноважень Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань захисту прав інвесторів, утвореною Постановою Верховної Ради України від 6 жовтня 2022 року [№ 2637-IX](#) у зв'язку із завершенням визначеного законодавством терміну її діяльності.

Це процедурне оголошення, ми мали його зробити, щоб комісія могла приступити до роботи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Ідемо далі. Наступне питання ми домовилися розглядати без обговорення. Це проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань отримання і використання міжнародної матеріально-технічної допомоги під час дії воєнного стану» ([№ 10287](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту постанови № 10287 в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 315.

Рішення прийнято.

Наступне питання – проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні публічних закупівель під час дії воєнного стану» ([№ 10099](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, може, розглянемо без обговорення? З обговоренням.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Кубів Степан Іванович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане Голово, слово прошу передати Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). «Європейська солідарність». Шановні друзі, йдеться про чергову тимчасову слідчу комісію. У нас їх мільйон. Знаєте, як я кажу: нам скоро треба буде створювати тимчасову слідчу комісію з аналізу роботи тимчасових слідчих комісій. Ніяких результатів у більшості з них, на жаль, немає, а часто вони взагалі використовуються як інструмент рекету і шантажу.

Але, друзі, я хочу сказати таке. Це тимчасова слідча комісія на чолі з народним депутатом Цабалем. Друзі, скоро буде рік, як постановою Цабалю зупинено повернення «тридцятки». Минулого року 10 квітня ми проголосували за повернення «тридцятки» всім військовослужбовцям. Це штучно заблоковано цією постановою, яку якимось чином забувають розглянути. Чому ми це не робимо? Поясніть мені. Це абсолютно неправильно.

Вчора ми почули, що на засіданні фракції «Слуга народу» Президент сказав, що необхідно підвищити заробітну плату військовослужбовцям, які служать вже два роки на «нулі», до 200 тисяч гривень. Ми тільки це підтримуємо. Дай Боже,

щоб це не були чергові балачки, щоб не було так, як Президент казав, що «тридцятка» буде до кінця війни. Війна у нас не закінчилася – «тридцятка» давно закінчилася. Нам потрібно платити нашим військовим те, що вони заслуговують.

Коли я чую про 200 тисяч гривень, я радію. А з іншого боку, я згадую про людей, виведених поза штат, які сьогодні отримують 700-800 гривень на місяць. Не на каву на один раз, на місяць зарплати тим, хто віддав своє здоров'я за державу. Так не має бути. Це ганьба.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Арахамії Давиду Георгійовичу, фракція «Слуга народу».

АРАХАМІЯ Д.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).
Колеги, цей законопроект взагалі не про те, що казав спікер, а щодо прав військовослужбовців. Я просто зараз скористався нагодою нагадати всім, щоб концентруватися безпосередньо на тому порядку денному, за яким ми йдемо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Було названо прізвище Цабалія.

Будь ласка, Володимире Володимировичу. Потім – Сергій Володимирович.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановний Олексію Олексійовичу, дякую, що мене згадали. Я з вашого виступу почув, що ви підтримуєте ініціативу Президента. Це була і ваша ініціатива, і Генерального штабу про збільшення виплат на передовій до 200 тисяч гривень. Про це на закритій зустрічі говорило керівництво ще десять місяців тому.

Ви за те, щоб їм платили 200 тисяч, чи за те, щоб їм платили 30 тисяч? Тому що зараз, вимагаючи, щоб поправка Разумкова була прийнята, ви доводите до того, що бійці на передовій будуть одержувати 30 тисяч, а не 100 тисяч, як зараз. Ви хочете, щоб вони 30 тисяч одержували, Олексію Олексійовичу? Просто признайтеся чесно, як член бюджетного комітету ви це добре розумієте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу утриматися від згадування прізвищ колег, бо я зараз вимушений передати право на репліку народному депутату Разумкову.

Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Дійсно, народний депутат Гончаренко забув сказати, що

це поправка моя і моїх колег з команди «Розумна політика», яка повертала «тридцятку» всім військовим, яку ви, Цабаль, на прохання Офісу Президента, заблокували. Немає нічого спільного з 200 тисячами гривень. Уряд вніс закон, за який ви голосували, в якому написано, що там немає додаткових видатків. А по залу ходили і вили, що то 170 мільярдів, то 300 мільярдів, то 1 трильйон. Ви почніть рахувати хоча б елементарно. Можу дати підручник першого класу, щоб порахувати один плюс два. Якщо не маєте аргументів пояснити, чому блокуєте доплати нашим захисникам, то краще не беріть слово, тихенько мовчіть собі. Це буде і корисніше, і поваги буде більше до тих, хто боронить вашу свободу на фронті, поки ви сидите тут.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Справедливості заради не лише Цабаль сидить тут, а, слава Богу, завдяки нашим захисникам ми всі сидимо тут. Будь ласка, давайте знизимо градус. Я взагалі думав, що цей проект постанови пройде без обговорення.

Сергій Володимирович Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово. Повертаємося до обговорення проекту постанови № 10099.

Колеги, обговорюючи цей проект постанови, більшість у Верховній Раді повинна або хрестик зняти, або штани підтягнути. Бо цим проектом постанови ми вносимо зміни в ТСК, яка розслідує можливі порушення законодавства при здійсненні публічних закупівель під час дії воєнного стану, а через три-чотири законопроекти нижче ми розглядаємо проект закону [№ 10454](#), яким ви хочете відпустити ціни для Міністерства оборони. Так ви визначтеся: ви з мудрими, чи ви з красивими. Що ви хочете робити?

Що стосується законопроекту № 10454. Дійсно, була проблема, яку створив Кабмін. Вона існувала, коли встановили на поставку в Міністерство оборони нуль прибутку. Це неправильно. Але не можна відпускати ціни повністю, не можна дозволити поставляти в Міністерство оборони яйця по 17 гривень, про які всі згадують, не можна поставляти «вещовку» з рентабельністю в 400 відсотків. Це повний грабіж країни під час військового стану.

Натомість у законопроекті № 10454 знімаються будь-які цінові обмеження для контрактів Міністерства оборони, та ще й роблять це заднім числом. Тобто ми по суті легалізуємо ці некоректні, неправильні закупівлі в Міністерстві оборони, з одного боку, а з другого боку, ми продовжуємо роботу ТСК, яка вивчає зловживання під час закупівель. Так, хлопці, головне тут не вийти самому на себе. Це перше.

Друге. Я ще раз підкреслюю: треба або одне приймати, або інше. Або хрестик знімати, або штани підтягувати. Проблему з цінами в Міністерстві оборони треба вирішувати, але точно не в такий спосіб, як це пропонується.

Звичайно, фракція «Батьківщина» підтримує створення цієї ТСК. Але давайте зробимо так, щоб ТСК мала можливість і інструменти працювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього проекту постанови. Я прошу зайняти свої місця, готуємося до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні публічних закупівель під час дії воєнного стану» ([№ 10099](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Йдемо далі. Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав військовослужбовців та поліцейських на соціальний захист» ([№ 10313](#)) і альтернативні до нього законопроекти [№ 10313-1](#), [№ 10313-2](#), [№ 10313-3](#), [№ 10313-4](#), [№ 10313-5](#), [№ 10313-6](#), [№ 10313-7](#).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цих законопроектів за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Слово надається автору першого «материнського» законопроекту – народному депутату України Арахамії Давиду Георгійовичу.

Будь ласка, Давиде Георгійовичу.

АРАХАМІЯ Д.Г. Колеги, цей законопроект ми розробляли на засіданні робочої групи, де були присутні представники всіх фракцій та груп. Нагадую, це був той час, коли Верховна Рада прийняла непопулярне рішення про позбавлення військовослужбовців 30 тисяч гривень. Ми шукали інші речі, не матеріальні, але нагальні, які цікавлять військовослужбовців, для того, щоб їм продемонструвати, що Верховна Рада дбає про наших захисників. Ми багато чого напрацювали. Я впевнений, що всі ознайомлені з законопроектом, тому на всьому не буду зупинятися.

Уточнили норми щодо надання військовослужбовцям одноразової відпустки при народженні дитини із збереженням грошового забезпечення.

Уточнили норми стосовно загального часу перебування військовослужбовця на лікуванні за кордоном, норми щодо звільнення від виконання службових обов'язків у разі хвороби дитини. В принципі, таких соціальних норм, які поліпшують життя військовослужбовцям, більше п'ятдесяти.

Тому прошу вас підтримати цей законопроект і разом продемонструвати, що Верховна Рада дбає про військовослужбовців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Давиде Георгійовичу.

Слово надається автору альтернативного законопроекту – народному депутату України Разумкову Дмитру Олександровичу. Будь ласка.

Шановні колеги, оскільки народний депутат Разумков є співавтором трьох законопроектів, то за згодою його співавторів я надаю йому по 2 хвилини за кожен з трьох законопроектів, тобто 6 хвилин, замість вас, Мокана і Козака. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, щойно пролунала брехня. Я хочу, щоб люди про це знали, особливо ті, хто нас захищає. Верховна Рада і народні депутати «тридцятку» в захисників не забирали. Забрав їх уряд по узгодженню з Офісом Президента і Президентом, тому що жодних рішень без Офісу Президента не приймається. Не перекладайте на депутатів те, в чому вони не винні. Тут точно не святі, але останню «тридцятку» в армії забрала не Верховна Рада, і не кажіть неправду. Це по-перше.

По-друге, Банкова будує країну необмежених можливостей для обмеженої кількості людей. Мабуть, для команди в п'ять-шість людей, які є дуже фаховими. На жаль, я думаю, що сьогодні їх тут немає, а хотілося б почути їхню думку. Чому ми будуємо країну, в якій багаті будуть залишатися дома і ходити по клубах, а бідні мають захищати державу? Це де в Конституції написана така справедливість, скажіть мені, будь ласка. Тобто бронь для багатих в 20, 30, 35 тисяч ми прописуємо, а хлопці і дівчата, які знаходяться на фронті, потрапили у вічне рабство?

Я знаю, багато з вас їздять на фронт, спілкуються з нашими захисниками. Вони кажуть, якщо є така пропозиція заплатити 20 тисяч, то вони їх заплатять, бо вже навоювалися для того, щоб відпустили себе додому. Вони готові платити. Але на них це не розповсюджується, не дають їм таку можливість, не дають повернутися до дітей, родини й близьких. Чому? Це про таку справедливість казав Президент, коли розповідав, що закон про мобілізацію буде дуже справедливим? Справедливість для багатих і смерть для бідних? Ні! У нас одна з найкращих Конституцій, і той законопроект, який лежить у Верховній Раді, абсолютно їй не відповідає.

Що натомість ви внесли в стіни парламенту? Пропозицію про 36 місяців за рішенням Ставки, яка абсолютно нічого спільного з демобілізацією не має.

Я дякую всім депутатам, які не голосували за законопроект [№ 10449](#), тому що за це голосувати не можна, це не соціальна справедливість. Я розумію, що соціальному комітету, Галині Миколаївні, пану Папієву це нецікаво. Нецікаві й наші захисники. Це правда. Питання про те, щоб відпустити їх додому, ми заклали ще в законопроекті № 10313. Ви його довго не пускали в зал. Пам'ятаю, скільки разів я пропонував поставити на голосування пропозицію, щоб цей законопроект потрапив у стіни Верховної Ради. Дякую і представникам монобільшості, і представникам інших фракцій, які подали його на розгляд Верховної Ради.

Законопроект потребує додаткових видатків. Ви багато розповідали про те, що він не потребує видатків. Розумієте? А скажіть мені, будь ласка, мобілізація 100-500 тисяч не потребує додаткових видатків? Тоді в мене наступне запитання. Чому зараз уряд почав говорити про те, що треба підвищувати податки? Де взагалі сьогодні представники уряду? Де міністр оборони, де Прем'єр-міністр? Чи питання національної безпеки їх не турбують? Чому їх немає в залі? Де міністр фінансів, де міністр юстиції, які не контролюють те, що законопроект потребує додаткових видатків і не відповідає Конституції? Вони знову потім будуть розводити руками і розповідати, що цього не побачили на засіданні Кабміну, коли голосували.

Зараз вже порушується питання про те, щоб підвищити податки, повернути перевірки (ви це вже зробили), повернути довоєнні податки (ви це вже зробили). Президент не виконав свою обіцянку про те, що податки зменшуються до кінця війни і щонайменше на один рік після нашої перемоги, і ви за це голосували.

Колеги, не робіть більше помилок, потім за це треба буде відповідати. Я насамперед говорю про політичну відповідальність перед нашими захисниками. Лише ті законопроекти, які з'явилися в залі, ще не були прийняті, але вже знищили українську економіку. За січень вивели 27,4 мільярда гривень. Це найбільший показник з початку повномасштабного вторгнення і це все робиться вашими руками. Якщо ви за це будете голосувати, то ви знищите не лише українську економіку, українську армію, ви знищите Українську державу. Не можна робити фатальних помилок, не голосуйте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галино Миколаївно, право на репліку. Увімкніть мікрофон, будь ласка.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, шановний пане головуєчий. Попередній промовець щойно сказав, що начебто тих, хто його не слухає, не цікавить питання захисників. Я вважаю, що це образа, і хочу йому відповісти. Це підміна понять, коли промовець виступає про захисників, але вважає, що його не слухають, тому що захисників не поважають. Захисників тут поважають всі народні депутати. Тут немає когось, хто був би проти. Водночас політичні невдахи вважають, що їх потрібно слухати весь час з трибуни.

Коли пан экс-головуючий обирався на посаду спікера парламенту, я просила його зробити парламентську реформу щодо дебатів. Я хотіла б на дебатах зустрітися з ним і поговорити про те, що його цікавить, а що мене цікавить, щоб це були не пусті слова, а реальний захист, бо з трибуни розмовляти можна, а коли потрібно реально відстояти якусь проблему, то цього пана не видно. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, йдемо далі. Наступний законопроект представлятиме народна депутатка України Дмитрієва Оксана Олександрівна, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ДМИТРИЄВА О.О., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги, чи потрібно посилювати гарантії соціального захисту та забезпечення наших військових? Звісно, що так. Проте ми повинні розуміти, що гарантії, які ми даємо, повинні відповідати потребам наших захисників. Ми з колегами з міжфракційного об'єднання «Розумна політика» щомісяця їздимо на лінію фронту, ми спілкуємося з військовими і завжди в них запитуємо, що їм потрібно і як їм допомогти. Тому всі наші законодавчі ініціативи завжди йдуть від тих, для кого вони працюватимуть.

Питання, яке хвилює всіх, це демобілізація. Сотні тисяч наших захисників та захисниць у перші дні повномасштабного вторгнення без вагань стали захищати нашу країну. Деякі з них ці два роки знаходяться на передовій, деякі – в тилу, і ніхто не знає, коли вони повернуться додому. Військові – не раби, вони повинні чітко розуміти терміни служби. І 36 місяців, про які зараз скрізь говорять, – це безпрецедентна норма. Адже ті, хто на передовій, мають не одне поранення, контузії, потребують психологічної та фізичної реабілітації. Як ви збираєтеся повертати їхнє здоров'я, як повертати людей через три роки війни до цивільного життя після 36 місяців служби? З такими листами до мене звертаються і дружини, і матері. Хто може відповісти на це запитання? Норми повинні бути справедливими. Ми пропонуємо можливість звільнення за власним бажанням, якщо такі військовослужбовці під час дії воєнного стану служили не менше 24 місяців, з яких протягом не менше десять місяців брали безпосередню участь у бойових діях, або вісім місяців.

Законопроект містить норми і щодо вислуги років, і щодо недопущення цензури, і щодо справедливих виплат. Кожна норма йде від наших захисників. Вони захищають нашу країну, а ми повинні їх чути.

Тому, колеги, прошу підтримати альтернативний законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Автор наступного законопроекту – народний депутат України Петруняк Євген Васильович. Будь ласка.

ПЕТРУНЯК Є.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Загалом підтримуючи ідею і концепт основного законопроекту, ми вважаємо, що він має бути трішки доопрацьованим з врахуванням тих викликів і запитів, які ми чуємо від військовослужбовців та їхніх сімей. Я так само не буду зупинятися на всіх відмінностях мого альтернативного законопроекту від основного, хочу зупинитися лише на деяких, на мою думку, найважливіших.

Перш за все, моїм альтернативним законопроектом я пропоную змінити обрахування вислуги років військовослужбовців і прирівняти один день військової служби в умовах війни або воєнного часу до трьох днів військової служби в простому, цивільному житті. Це коротко.

Ще я пропоную прирівняти одноразову грошову допомогу, яку держава зобов'язана виплачувати сім'ям військовослужбовців, що загинули під час війни, під час дії режиму воєнного стану, та військовослужбовців, які загинули під час антитерористичної операції чи різних... У нас війна триває з 2014 року, я хочу нагадати, шановні колеги, і відповідно сім'ї, які отримували частину коштів від 15 мільйонів, мають отримати ті суми.

Найважливіше, чим мій законопроект відрізняється, що я пропоную внести зміни до Закону України «Про Службу військового капеланства», зокрема доповнити статтю 7 частиною третьою, якою заборонити бути військовими капеланами особам, які є членами релігійних організацій з центром керування в країні-агресорі. Це, на мою думку, є дуже важливо. Я прошу підтримати мій альтернативний законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Микиші Дмитру Сергійовичу, автору альтернативного законопроекту.

МИКИША Д.С., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Колеги, дякую. Що пропонує законопроект за моїм авторством і колег?

Перше. В проекті закону ми закріплюємо і не даємо маніпулювати насамперед Кабінету Міністрів, який, на жаль, це вже зараз здійснює, вислугою років: один місяць за три, а не так, як вони тлумачать, один за один. Це стосується всіх, хто брав участь у АТО, Операції Об'єднаних сил і захисті країни під час повномасштабного вторгнення. Участь у бойових діях під час дії правового режиму воєнного та надзвичайного стану – це дуже важливо.

Друге. Загальний час перебування військовослужбовця в закладах охорони здоров'я на лікуванні після контузії та травм або каліцтва ми пропонуємо від десяти діб до 12 місяців. За кордоном може бути продовжено строк – більше ніж 12 місяців.

Третє. Ми даємо можливість демобілізуватися після 24 місяців служби, дев'ять з яких – обов'язкова безпосередня участь у бойових діях.

Четверте. Ми врегульовуємо норми надання позачергових звань, другого та третього позачергового звання для молодшого та старшого офіцерського складу.

П'яте. Визнані обмежено придатними та виведені поза штат перші два місяці отримують повну грошову винагороду. Після двох місяців – чітко 20 тисяч 100 гривень, а не те, що постійно вигадує Кабмін на їх тлумачення і трактування. Ми це прибираємо, щоб уникнути цих маніпуляцій.

Шосте. Розширюємо перелік військовослужбовців та їхніх сімей, що мають право на соціальний та правовий захист, і чітко встановлюємо підстави зі звільнення з військової служби до набуття пенсії. Це також момент, яким наразі маніпулюють і використовують не дуже чесно стосовно наших військовослужбовців Кабмін і Міноборони.

Сьоме...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Юрченку Олександр Миколайовичу. Це завершальний виступ від авторів законопроекту. Будь ласка.

ЮРЧЕНКО О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 211, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановний головуючий! Ні для кого не секрет, що законодавче забезпечення соціального захисту наших захисників далеке від ідеалу. Прогалини в нормативній базі часто стають підставою для фактичного позбавлення допомоги, права на неї та затягування з виплатою цієї допомоги, а це в наш час є неприпустимим. Цей законопроект, що перебуває на розгляді, пропонує серйозні та системні зміни. В той час, коли в країні війна, ми повинні створити гідні умови для забезпечення військовослужбовців. А що ще крім оборонки і гідних умов для військовослужбовців ми повинні створити? Це є нашою головною метою для того, щоб зберегти не просто соціальні умови і мотивувати військовослужбовців, а зберегти нашу державу.

Ми маємо підтримати наших захисників, наших героїв. Даний законопроект заслуговує підтримки за основу, однак ми обов'язково будемо подавати поправки з нашого альтернативного проекту № 10313-7. Вони регулюють додаткову винагороду військовослужбовцям під час дії воєнного стану, посилюють пенсійну складову та уточнюють багато інших положень. Держава повинна піклуватися про тих, хто її захищає. Ми повинні все-таки усвідомити, що якщо не будемо про

них піклуватися, то просто втратимо державу. Будь ласка, шановні, підтримайте законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я запрошую до слова для співповіді голову Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Олександра Михайловича Завітневича. Будь ласка, Олександр Михайловичу.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Відповідно до доручення Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 8 січня 2024 року розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав військовослужбовців та поліцейських на соціальний захист» (№ 10313) (доопрацьований), поданий народними депутатами України Давидом Арахамією та іншими народними депутатами України, та альтернативні до нього проекти законів:

№ 10313-1 від 18.12.2023 року з аналогічною назвою, поданий народним депутатом України Дмитром Разумковим та іншими народними депутатами України;

№ 10313-2 від 18.12.2023 року з аналогічною назвою, поданий народним депутатом України Дмитрієвою та іншими народними депутатами України;

№ 10313-3 від 18.12.2023 року з аналогічною назвою, поданий народним депутатом Козаком та іншими народними депутатами України;

№ 10313-4 від 18.12.2023 року з аналогічною назвою, поданий народним депутатом України Моканом та іншими народними депутатами України;

№ 10313-5 від 18.12.2023 року з аналогічною назвою, поданий народним депутатом Петруняком та іншими народними депутатами України;

№ 10313-6 від 19.12.2023 року, поданий народним депутатом України Микишею та іншими народними депутатами України;

№ 10313-7 від 19.12.2023 року.

За результатами розгляду комітет Верховної Ради рекомендує включити законопроекти № 10313 (доопрацьований), № 10313-1, № 10313-2, № 10313-3, № 10313-4, № 10313-5, № 10313-6, № 10313-7 до порядку денного десятої сесії Верховної Ради...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, запишіться на виступи: два – за, два – проти. Після цього голосуємо.

Народний депутат Німченко, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, насамперед хочу сказати, що є нагальні питання, які підлягають вирішенню в цих законопроектах. Водночас я хочу, щоб воно не перетворилося в політичну тріскотню, як ми переживаємо за нашого воїна.

Хочу сказати про законопроект [№ 9539](#), який є на розгляді. Тут пан Арахамія зазначив, що ми не розглядаємо питання матеріального характеру. Законопроект № 9539, де йдеться про захист матеріального, соціального характеру – право на отримання земельних ділянок воїнам, які пішли захищати цю землю, написали заяву, щоб їм виділили безоплатно з комунальної і державної власності, лежить уже рік. Цей закон призупинили в березні 2022 року, коли пішли добровольцями і призваними по мобілізації всі учасники АТО, які на пільгових умовах мали право отримати безоплатно землю. Ми цей законопроект не приймаємо. Що за цим стоїть? Оце тут я й кажу про політичну тріскотню.

Давайте ми будемо приймати ті законопроекти, які реально захищають кожного воїна із соціального боку. Третю весну ці воїни воюють, на жаль, багатьох вже немає, і ніхто не вирішує питання передати їм землю. А земля – це прибуток і статки для селянина...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату В'ятровичу Володимирі Михайловичу, фракція «Європейська солідарність».

В'ЯТРОВИЧ В.М. Прошу передати слово Ірині Фріз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Фріз. Будь ласка.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане Голово! Шановні колеги! Насправді з цим законопроектом склалася ситуація як завжди: говорили, балакали – сіли та й заплакали. Тому що загалом красива назва не відповідає змісту цього законопроекту, отже, ті плюси, про які ми можемо сьогодні говорити, насправді нівелюються редакцією норм, які прописані в цьому законопроекті. То про що цей законопроект? Законопроект № 10313 – це насамперед цензура по відношенню до наших військовослужбовців. Це питання погіршення соціального захисту на відміну від того, що сьогодні існує в чинному законодавстві, а також це додаткові перепони для ввезення гуманітарної допомоги.

Тепер по суті. Перше. Ми дійсно намагалися і багато хто з депутатів отримував звернення від наших військовослужбовців, які проходять лікування за кордоном. Нібито тут норма встановлює чотири місяці, але не встановлюється механізм, в який спосіб вони будуть це підтверджувати на ВЛК. Ми можемо

постати перед ситуацією, коли військовослужбовці, які проходять лікування за кордоном, через чотири місяці будуть змушені повертатися для того, щоб себе підкріпити цією довідкою про ВЛК.

Друге. Питання виплати в разі виходу в декретну відпустку зменшаться, тому що тепер вони будуть нараховуватися виключно з голої ставки, а отже будуть меншими ніж ті, що є зараз.

Третє. Не знайдено насправді задовільного вирішення в питанні розслідування так званої гендерної дискримінації та сексуальних домагань. Що мається на увазі? Було встановлено, що гендерні комісії мають рівне представництво. Зараз ми вносимо «за можливості», тобто рівні представництва в цих комісіях ніколи можуть не відбутися.

Четверте, ключове. Законопроект фактично забороняє військовослужбовцям вести свою будь-яку діяльність у публічному просторі, що є абсолютно абсурдним, тому що є відповідні норми в Кримінальному кодексі, які регулюють відповідальність за розголошення державної таємниці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Замість Пузійчука – Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Дякую. Шановний пане Голово! Шановна президіє! Шановні народні депутати! Я насамперед дякую керівництву парламенту і лідерам фракцій та груп за те, що цей законопроект нарешті в порядку денному. Ми, представники фракції «Батьківщина», є співавторами основного законопроекту. Справді, це напрацювала робоча група ще в грудні минулого року. Там пропозиції, які надавали представники Збройних Сил України та інших військових формувань, ті проблеми, які показав особливий режим воєнного стану.

Чи всі проблеми розв'язуються? На жаль, ні. Але більшість все-таки ми вносимо: це продовження до одного року лікування військовослужбовців, які отримали травми, питання дострокового присвоєння чергових звань вдруге, але після трьох місяців участі у бойових діях. Автори альтернативних законопроектів згадували, що вноситься питання щодо капеланства, неможливості бути капеланами представникам тих релігійних організацій, центри яких знаходяться в державі-агресорі.

Тобто більшість проблем ми розв'язуємо. Але життя на місці не стоїть і з'являються нові. Їх, справді, можна доопрацювати до другого читання і взяти раціональне зерно тих пропозицій, що запропонували автори альтернативних законопроектів.

Фракція «Батьківщина» голосуватиме за цей законопроект у першому читанні. Просимо підтримки в інших колег. Ми будемо активно працювати, враховуючи пропозиції представників сил оборони до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, зараз завершальний виступ народної депутатки Бобровської Соломії Анатоліївни. Потім будемо голосувати. Я запрошуюю народних депутатів до залу.

Запрошую до слова пані Соломію, фракція «Голос». Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Фракція «Голос». Шановні колеги, ви знаєте, моя колега пані Ірина була абсолютно права щодо гарної назви, але були певні моменти і нюанси, які виглядають доволі дивно і, очевидно, викликають питання насамперед у військовослужбовців.

Одна з речей, яка дуже логічна і раціональна, стосується обмежень для військовослужбовців на поширення в медіа інформаційних систем загального доступу інформації, яка дає можливість визначити геопросторові дані про військові об'єкти, військові частини тощо. Воно все ніби і зрозуміло, і логічно, і благий намір очевидний, але в нашому виконанні, особливо парламентському, він буде виглядати так, як наче це батіг і закручування гайок, а по-народному це означає закривання ротів. Тому що ті, хто не має відношення до Збройних Сил, не знає, що є наказ Головнокомандувача, Генерального штабу, командирів військових частин, які це регламентують. Чому ми це вносимо в законопроект і спускаємося на такий рівень, щоб це було залякування чи щоб наступного разу внести зміни в Кримінальний кодекс чи в Кодекс про адміністративні правопорушення про відповідальність за таке порушення? Яка наша мета?

Мені здається, що насправді ми занадто багато говоримо про кнути і відповідальність, про обмеження і заборони, але не говоримо про мотивацію, яка починається не лише з фінансового чинника і оплати чи за контракт, чи за тих, хто несе службу на передку, від розуміння і спільного консенсусу, знаменника Збройних Сил і вас, зокрема, про термін служби. Це те, що вимагає кожен військовослужбовець, перебуваючи на службі і до повномасштабного вторгнення, і вже вступивши на службу з 24 лютого. Тому ця річ виглядає дивно і потребує доопрацювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще виступить Бакунець Павло Андрійович, 1 хвилина і голосуємо. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

БАКУНЕЦЬ П.А. Шановний пане Голово! Шановна президіє! Шановні депутати! Звичайно, дякую вам, що ми хоча б на другий рік повномасштабного вторгнення, на десятий рік війни внесли в зал для розгляду цей надважливий законопроект щодо покращення соціального забезпечення наших військовослужбовців, їхніх родин і особливо жінок-військовослужбовців. Адже, звичайно, що достойні виплати на відпустки, на відпустки, пов'язані з народженням дитини, це дуже важливо. Ми хочемо сьогодні з цієї високої трибуни подякувати всім жінкам-військовослужбовцям, які служать в різних підрозділах, наприклад, відважні медики в медичній роті 24-ї легендарної бригади, жінки в багатьох ротах зв'язку, багато достойних жінок-військовослужбовців. Дякуємо вам, хай Бог береже вас і всю нашу країну.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення. Я прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав військовослужбовців та поліцейських на соціальний захист» за основу.

Шановні колеги, готові голосувати? Я прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах. Дякую.

Шановні колеги, йдемо далі. Наступне питання – це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» та деяких інших законодавчих актів України щодо регулювання та нагляду на ринках капіталу та організованих товарних ринках» ([№ 5865](#)). Це друге читання.

На засіданні Погоджувальної ради ми домовилися, що виступить народний депутат Соболев – 10 хвилин, потім Гончаренко запропонує деякі свої поправки. За ним – Микиша.

Шановні колеги, давайте спочатку розглянемо поправки для врахування, потім – для підтвердження.

Соболев – 10 хвилин, потім – решта колег.

СОБОЛЕВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Шановні колеги! Наші колеги

по фракції подали достатню кількість поправок, але ми вирішили скористатися саме правом на виступ для того, щоб зробити ключові застереження, які існують в цьому законопроекті.

Хочу почати з елементарної речі. Чи хтось із вас ознайомився із зауваженнями Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України? Це безпрецедентний випадок, коли за всю історію парламенту Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради України подало свої зауваження до другого читання на 60 сторінках. Вони наголошують на тому, що зауваження, які були подані до першого читання, практично не враховані. Більше того, у другому читанні з'явилися нові поправки, які знищують саме поняття Конституції, вертикалі управління виконавчих органів влади, ключових принципів, які існують в управлінні.

Перше. Скажіть, будь ласка, в якій структурі знаходиться комісія, яку ми наділяємо такими повноваженнями? Чітке застереження з посиланнями на висновки Конституційного Суду, що можливо лише існування цієї комісії як органу виконавчої влади. Тому що ті повноваження, якими вона наділяється, не притаманні ні президентській системі, ні Верховній Раді, ні судовій владі.

Друге. Ті повноваження, якими себе наділяє Верховна Рада і відповідний комітет Верховної Ради, взагалі не визначені в повноваженнях Верховної Ради. Те саме стосується і повноважень Президента щодо затвердження складу цієї комісії. Ми знаємо, що вичерпний перелік повноважень Президента є в Конституції, він не може бути ні звужений, ні розширений.

Третє. Можливо, хтось не пам'ятає, але парламент десятки років боровся з так званими спецфондами. Ви пам'ятаєте, скільки наплодили спецфондів, які розпоряджалися нібито своїми коштами, хоча кошти повинні бути в бюджеті. Цей законопроект повертає нас до старих найгірших часів, коли з учасників фондового ринку збиратимуть кошти, які будуть йти в спеціальний фонд, а не в бюджет держави.

Четверте. Подивіться, якими повноваженнями саме в плані штрафних санкцій наділена дана комісія. Це безпрецедентно, починаючи з того, що для фізичних осіб створюються умови, по яких ця комісія матиме можливість накладати штрафи в 30 мільйонів гривень, а для юридичних осіб – 110 мільйонів гривень. Більше того, за що будуть накладатися ці штрафи? Закон регулює це в такий спосіб, що сама комісія виписуватиме свої повноваження, порядок розгляду цих питань і приводитиме у виконання штрафні санкції, які будуть застосовуватися до юридичних і фізичних осіб.

П'яте. Фактично цей законопроект робить цю комісію органом над органами. Я звертаюся до авторів законопроекту і поправок, які враховані. Можливо, ви вирішили взяти приклад Сполучених Штатів Америки – немає питань. Усі попередні роки, регулюючи ситуацію з надзвичайними повноваженнями контролюючих органів, ми робили все можливе для того, щоб економічні злочини розслідувалися одним органом, і ми відібрали ці повноваження в інших органів, яким це не притаманно. Правда, як ми це відібрали, це окрема історія. Вони фактично залишили ці повноваження, і, як завжди, у семи няньок дитя буде без ока.

Ми створюємо ще один орган з додатковими повноваженнями, який фактично матиме необмежені можливості карати бізнес, причому на підставі тих нормативних актів, які затверджує не уряд, не Верховна Рада через законодавче регулювання, не Президент країни, а сама комісія з фондового ринку для себе. В такий спосіб фактично створюється орган з надзвичайними повноваженнями, який матиме надзвичайні можливості для зупинення діяльності відповідного бізнесу, для накладання штрафів, а потім цей орган визначатиме, коли всі ці покарання будуть скасовані.

Ми бачимо, що це орган, який отримує в регулюванні даного виду діяльності більше повноважень, ніж має на сьогодні Національний банк. Хоча повноваження Національного банку дуже чітко виписані законодавством, вони врегульовані. Так от, створюється орган, який отримує більші повноваження, ніж Національний банк. Все було б нормально, якби ми створили орган, який діятиме чітко відповідно до статті 6 Конституції, на що вказує Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради.

Мені здається, що це все зроблено не просто так. Ніхто не має право не врахувати 60 сторінок зауважень Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України до другого читання проекту закону, який зараз лежить перед вами як вже затверджений для голосування з врахованими відповідними поправками.

Ще одна річ, яка є дуже визначальною в цьому законопроекті. Ми розуміємо, що зловживання, які можуть бути на цьому ринку, є страшними, з наслідками, які можуть бути від цих зловживань. Але не можна боротися з цими зловживаннями, порушуючи законодавство України, де чітко визначено перелік, хто має право встановлювати відповідальність, в який спосіб, хто має право регулювати ці ринки і встановлювати таку відповідальність.

Фактично цей орган стає органом над всіма. Він отримує надзвичайні повноваження в плані розслідування, звернення стягнень, будь-яких репресивних механізмів держави. Якщо це є спосіб боротьби, я це зрозумів би. Але спроба переговорити з авторами поправок завершилася наступним посилом: це одна з вимог Міжнародного валютного фонду щодо регулювання цих ринків, але ми змогли пробити норму, що всі ці репресивні функції будуть вступати в дію після вступу України в Європейський Союз. Вдумайтеся в цей посил. Тобто ми свідомо йдемо на всі порушення, а далі заявляємо, що вони поки що не будуть діяти в більшості норм, а почнуть діяти тоді, коли ми станемо повноправним членом Європейського Союзу. Такого не може бути апріорі. Або ми пишемо закон, який починає діяти одразу з моменту його опублікування, як це буде визначено, або ми не можемо відносити цілу низку норм на можливість регулювання таких важливих правовідносин виключно в залежності, станемо ми членом Європейського Союзу чи не станемо.

Саме тому наша фракція не буде голосувати за цей законопроект у другому читанні. Ми вважаємо, це один з варіантів, коли ми отримаємо негайну необхідність внесення змін після того, як він буде ухвалений. Тому всі поправки

ми подали, всі протиріччя ми врахували, посилаючись на Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради України.

Єдиний варіант, який зараз залишається, щоб не городити неможливість функціонування цього законопроекту як закону – внести його на повторне друге читання. Саме в цьому і полягає наша пропозиція. З урахуванням застережень десятків наших колег, які подали свої поправки, зауважень Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України, пропоную внести законопроект, який відповідатиме...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Якщо можна, коротко позиція комітету по цих поправках, Даниле Олександровичу.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги, я думаю, що переважна більшість у залі дивилася культовий американський серіал «Мільярди». Ці всі поневіряння Боббі Аксельрода, головного героя цього серіалу, були навколо його взаємовідносин з комісією, що є аналогом нашої комісії.

Ця комісія повинна бути потужною, з повноваженнями, бо йдеться про мільярди не своїх грошей, якими оперують фінансові компанії на фінансових ринках. Повинна бути відповідальність. Цей законопроект складений за кращими світовими зразками. Тому я прошу не маніпулювати. Є ринки, де державний контроль повинен бути підвищений, і ми це зробили на вимогу Світового банку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, хтось буде пропонувати поставити на голосування свої поправки для врахування? Ніхто. Хто буде пропонувати поставити на голосування поправки для підтвердження? Буде п'ять поправок – Ніна Петрівна, одна поправка – Василевська-Смаглюк і Микиша.

Але спочатку замість поправок хочу надати 2 хвилини Железняка. Він їх не буде пропонувати ставити на голосування.

Прошу запросити народних депутатів до залу, тому що після цього ми будемо голосувати за поправки для підтвердження.

Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, ми разом із колегою Андрієм Ніколаєнком провели напевно сто робочих груп щодо цього законопроекту. Сергію Володимировичу

Соболев! Пробачте: Владиславовичу. Ви повністю праві щодо юридичного висновку. За нашим наполяганням ми окремо внесли рішення комітету відправити до Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України, отримали цей висновок на 60 сторінках і максимально його врахували в п'яти рішеннях комітету. Максимально, що могли, ми відпрацювали. Тому якщо ви подивитесь на дати, вони не співпадають, тому що ми, Головне юридичне управління відпрацювали, без перебільшення, пів року.

Олексію Юрійовичу, пам'ятаєте, коли ми розглядали законопроект про Антимонопольний комітет, нам говорили про європейські норми і збільшення контролю? Так ось, в цьому законопроекті такого не буде. Це була принципова позиція нашого комітету, що всі норми про штрафи, про збільшення контролю, про повноваження вступають у силу з моменту вступу України в Європейський Союз, а якраз вимоги до комісії вступають одразу. Ми спочатку будуємо орган, а потім наділяємо його повноваженнями. Колеги, мені також деякі норми не подобаються, але це проект закону, який справді є в DPL Світового банку, від прийняття і підписання якого залежить надання 1,4 мільярда доларів уже в березні. Нагадаю, поки що ми отримали лише 20 мільйонів від уряду Японії.

Тому прошу подати свої пропозиції до підкомітету пана Ніколаєнка. Я теж долучений, ми виправимо цей законопроект, але зараз ми маємо його пропустити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я прошу народних депутатів зайняти місця. Марчук! Ми зараз переходимо до розгляду поправок для підтвердження. Це поправки, які враховані комітетом, але народні депутати пропонуватимуть поставити таке рішення на голосування для підтвердження. Потрібно набрати 226 голосів.

Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). У мене п'ять поправок для підтвердження, але я не проситиму ставити їх на голосування. Просто щодо кожної поправки хочу пояснити ситуацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П. Шановні колеги, це надскладний проект закону. На тих 60 сторінках, про які щойно говорили, написані зауваження, які не враховані під час трьох розглядів цього проекту закону в комітеті.

Мене насправді трохи дивує, якщо ми цей проект закону готували в супроводі Світового банку як експертного середовища, яке вони нам надавали, то чому ми його норми міняли три рази на прямо протилежні. Це означає, що щось

пішло не так. Такі кардинальні зміни пропонувалися кожного разу і дуже відрізнялися від попередніх. Тому, очевидно, що цей законопроект абсолютно сирий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, ще 4 хвилини, бо цей виступ замість п'яти поправок. Нехай Ніна Петрівна завершить, бо вона не буде їх пропонувати ставити на голосування.

ЮЖАНІНА Н.П. Мене дуже дивує, що Світовий банк спільно з комітетом не довів до кінця підготовку цього проекту закону. Я пам'ятаю, як ми готували зміни до Закону «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» у 2017 році, то все залежало від людей, експертів, які супроводжували, і від людей, які почали працювати згідно з новим законом. Слава Богу, 2024 рік, і все працює як годинник.

Я підтримую думку, що насправді комісія архіважна для України. Але цей проект закону зовсім не відповідає ні реаліям, які є на сьогодні в нашій країні, ні тим рекомендаціям чи принципам IOSCO, які мали б закладати для того, щоб цей орган запрацював, виходячи з принципів інституційної та фінансової незалежності. Тому щось схоже на закон про БЕБ, який буде прийнятий, але ніколи не запрацює як справді єдиний орган із забезпечення економічної безпеки в Україні. Проте я знаю, що члени комітету, які працювали над цим проектом закону, вже готують поправки, тому що треба виправляти ситуацію щодо багатьох статей цього проекту закону.

Мене дуже дивує і ситуація навколо штрафів. Але, як написано в проекті закону, з'явиться новий функціонал по тих рекомендаціях, які ми на сьогодні маємо, і не самі члени комісії будуть приймати це рішення, а окремий підрозділ, а члени комісії до цього ніяк не будуть дотичні. Я сумніваюся, що в нашій країні можливо таке взагалі імплементувати. Так само сумніваюся, що саморегулівні організації можуть впливати на рішення комісії, і ми маємо залишати цю норму, тому що знаємо, що зараз робиться в цьому питанні, тобто ці організації просто заганяють учасників ринку капіталу під свій зонтик з великою оплатою. Тобто я не бачу відповіді на багато запитань.

Наприклад, комісія весь час звертає увагу на те, що їхні нормативні акти юстуються. Я весь час собі ставлю запитання: а юстування хто здійснює? Чи є професійні люди в Міністерстві юстиції, які знали б специфіку діяльності саме ринку капіталів? Звісно, немає. Але відпустити цю ситуацію на сьогодні без юстування точно не можна. Скажіть, будь ласка, як можна назвати цей проект закону? Це якийсь новий крок з впорядкування роботи комісії чи взагалі це рішення, яке додасть можливості Україні і наведе порядок на ринку фінансових послуг?

Зважаючи на те, що сказав колега щодо грошей Світового банку, які ми маємо отримати в результаті прийняття трьох законів, а це перший законопроект, який ми почали розглядати, можна припустити, що ми проголосуємо за нього, але

відразу потрібно почати роботу над ним. Це єдиний аргумент, який зараз примушує нашу фракцію прийняти таке рішення, тому що ми не голосували в першому читанні. На всіх засіданнях комітету я не голосувала за цей проект закону. Оскільки країна знаходиться в складному фінансовому становищі, ми вимушені підтримати даний проект закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. Дякую, Ніно Петрівно, і за державницький підхід, і за позицію.

Шановні колеги, скажіть, будь ласка, чи буде ще хтось наполягати на поправках для підтвердження?

Спочатку – Микиша, потім – Василевська-Смаглюк.

Микиша. Будь ласка.

МИКИША Д.С. Руслане Олексійовичу, у мене сім поправок. Прошу надати мені 2 хвилини замість шести поправок, а потім ще 1 хвилину і проголосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Дмитре, ми вже пройшли цей етап, де ставили на голосування свої поправки.

МИКИША Д.С. Для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо ви кажете, що там є ваші поправки, ви не можете їх ставити на голосування для підтвердження, бо потрібно щоб поправка була іншого автора, врахована комітетом.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Микиші.

МИКИША Д.С. Руслане Олексійовичу, так і є, вони враховані комітетом. Я зараз поясню, чому не треба, щоб вони були враховані. Це не мої поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не ваші поправки? Бо ви почали з того...

МИКИША Д.С. Ні, це не мої поправки. Вони враховані комітетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Назвіть, будь ласка, номери цих поправок.

МИКИША Д.С. Поправки 1648, 1654, 1669, 1733, 1779, 1780 і 518.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Які з них ви будете пропонувати поставити на голосування для підтвердження?

МИКИША Д.С. Руслане Олексійовичу, якщо можна – такий алгоритм: шість поправок – виступ 2 хвилини, ми їх проголосуємо, а потім ще одна поправка – 1 хвилина, і також її проголосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 2 хвилини.

МИКИША Д.С. Колеги, хочу звернути вашу увагу на таке. Ви всі пам'ятаєте горезвісний проект закону [№ 5565](#) про містобудування і що з ним зрештою трапилося. Я хочу зауважити, що насправді він на 90 відсотків правильний. Там є дуже послідовні норми для відповідної галузі. Можливо, навіть занадто зарегульовані, але це щоб уникнути маніпулювання Кабміном. Тобто на 90 відсотків він правильний і потрібний (про це говорить ринок), але ось ці 10 відсотків його просто зруйнували вщент. Ми віддали право повністю регулювати ринок приватним фірмам. А що мало бути? Саморегулівні організації, які могли все це використовувати правильно і регулювати ринок.

У цьому законопроекті, який ми зараз розглядаємо, така сама ситуація: саморегулівні організації прибираються. Про це наголошує Європейський Союз. Я вам зачитаю: «Директиви ЄС визначають саморегулювання, як механізм встановлення вимог до учасників ринку, контроль за їх виконанням та вирішення спорів як між членами саморегулівних організацій, так і споживачами, і державою». Колеги, давайте не припустимося тієї самої помилки і не усунемо саморегулівні організації від управління і вирішення спорів. Для чого нам чинний закон знову ставити на паузу, коли нам ЄС буде казати, що це їм не підходить, це вони не погоджують, і зрештою Президент його не буде підписувати.

Давайте одразу все зробимо правильно. Колеги, шість поправок враховані комітетом. Прошу їх не підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, і після цього голосуємо. Займіть свої місця.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Шановні колеги, неправда, що саморегулівні організації викинуті з тексту закону. Дійсно, по ним була у нас одна з найжорсткіших дискусій, і ми прийняли певну компромісну редакцію між позицією національної комісії і ринком. Відповідно до цієї редакції ми пом'якшили статус саморегулівних організацій, але таким чином, щоб вони також були збережені в цих відносинах і виконували свою функцію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти місця. Зараз шість поправок, які назвав народний депутат Микиша, ми будемо ставити на голосування для підтвердження.

Микиша. Увімкніть мікрофон.

МИКИША Д.С. Без поправки 518.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все вірно, поправки 1648, 1654, 1669, 1733, 1779, 1780. Ці поправки ми зараз будемо по чергово ставити на голосування для підтвердження. Ще раз підкреслюю, що вони комітетом враховані або враховані частково.

Шановні колеги, поправка 1648 авторства Железняка та Гетманцева. Вона комітетом врахована. Народний депутат Микиша просить поставити це рішення на голосування для підтвердження. Аргументи сторін ви почули. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 1654. Шановні колеги, поправка 1654 за авторством народних депутатів Железняка та Гетманцева. Вони комітетом враховані. Народний депутат Микиша просить таке рішення поставити на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 1654 для підтвердження. Вона врахована комітетом. Прошу голосувати.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 1669 народних депутатів Железняка та Гетманцева. Вони комітетом враховані. Микиша просить це рішення поставити на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 1669 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 1733. Це поправка авторства Железняка та Гетманцева. Вона комітетом врахована. Народний депутат Микиша просить це рішення поставити на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 1733. Прошу голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 1779. Це також поправка Железняка та Гетманцева. Вона комітетом врахована. Народний депутат Микиша просить поставити це рішення на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 1779 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

І завершальна поправка 1780. Це також поправка Железняка та Гетманцева. Вона комітетом врахована. Народний депутат Микиша просить поставити це рішення на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 1780 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Ще поправка 518. Микиша. Після цього Василевська-Смаглюк, потім – Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу, і голосуємо.

Микиша. Будь ласка.

МИКИША Д.С. Колеги, дякую. Поправкою 518 встановлюються посадові оклади службовців та інших працівників комісії у розмірі не вище 50 розмірів прожиткового мінімуму. Колеги, а в кого така зарплата з присутніх народних депутатів? Ну, мабуть, десь втричі менша. А це рядові працівники комісії. Відповідальність розумієте? Нам знову завтра будуть пояснювати, що треба все на ЗСУ, а тут ми виділяємо відповідні кошти на рядових працівників відповідної комісії. Питання будуть знову до вас. Вам і так пояснюють, що у вас по 200 тисяч зарплати, так ви ще і рядовим працівникам комісії виділяєте відповідні суми (а це мінімум 150 тисяч гривень).

Колеги, я не проти, щоб отримували нормальні зарплати, але давайте не сходити з розуму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Шановні колеги, давайте врешті відходити від комунізму і розуміти, що посадовці національної комісії – це люди, яких дуже мало. Вони високопрофесійні, і це вимагає оплати, якщо ми хочемо, щоб ринок був врегульований цивілізовано і правильно.

Але навіть не це головний контраргумент. Він полягає в тому, що ми цим самим законом обмежили бюджет комісії на рівні 2022 року. Вони можуть встановлювати ці оклади лише в межах того бюджету, який в них вже був, і він не може бути змінений. Так буде до кінця військового стану.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ви почули аргументи сторін.

Поправка 518 авторства Железняк та Гетманцева. Вона також комітетом врахована. Народний депутат Микиша просить це рішення поставити на голосування для підтвердження. Підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування поправку 518 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 204.

Рішення не прийнято.

Дякую, колеги. Поправку відхилено.

Василевська-Смаглюк. Назвіть номер поправки. Після цього даю ще 2 хвилини Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу. Будь ласка.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 96, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Поправка 361. Колеги, прошу звернути увагу на майстер-клас, який нацкомісія проводить над нами, про те, як свої приватні інтереси врахувати в макрофінансовому важливому законі, тим самим поставити депутатів на розтяжку.

Що відбувається з цією поправкою? Нею вводять норми про відсутність конфлікту інтересів, якщо члени сім'ї керівника або членів комісії працюють у піднаглядних структурах. Не секрет, що такий конфлікт інтересів є сьогодні наявний і в голови, і в деяких членів комісії. Тому ця поправка повністю скасовує конфлікт інтересів, який може бути з підконтрольними структурами національної комісії, піднаглядними їй, де працюють їхні родичі або суміщають посади члени комісії, працюючи в комісії і ще в піднаглядній структурі.

Тому прошу цю поправку поставити на голосування для підтвердження і не підтримувати її, тому що конфлікт інтересів нині наявний. Не треба...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, спочатку – позиція комітету, потім – голосуємо.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Ми можемо по-різному ставитися до існуючого складу національної комісії. Є різні оцінки їхньої роботи, я можу з ними погодитися. Але ми будуємо інституцію, в якій не можна забороняти бути членом комісії, якщо твоя дружина працює прибиральницею десь в «куащці». Не можна такого робити.

У цій нормі є достатні обмеження на рівні Національного банку. Вони не можуть очолювати ті структури, не можуть впливати на ці структури. Але ми не можемо позбавляти людину права на працю, тільки якщо вона є родичем члена нацкомісії чи просто навіть службовця члена нацкомісії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, займіть, будь ласка, місця.

Поправка 361 авторства Железняк та Гетманцева. Вона комітетом врахована. Народна депутатка Василевська-Смаглюк просить поставити цю поправку на голосування для підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 361 для підтвердження. Я прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 223.

Рішення не прийнято.

Дякую.

Ми завершили обговорення. Я надаю 2 хвилини. Хто виступатиме від Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу?

Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановні колеги, хочу звернути вашу увагу на висновок нашого комітету. Резолютивна частина звучить таким чином: проект закону, підготовлений до другого читання, не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, але потребує доопрацювання у зв'язку з зазначеними зауваженнями.

На жаль, зауваження стосуються того, що законопроект лише частково дає можливість регулятору бути незалежним у здійсненні своїх функцій і повноважень, лише частково враховує положення директив і регламентів стосовно гармонізації вимог щодо прозорості інформації про емітентів. На жаль, лише частково враховує положення регламентів і директив щодо фінансових санкцій і штрафів за порушення прозорості законодавства. Всі ці речі потребували доопрацювання.

Я хочу звернутися до всіх колег із профільних комітетів. Такі серйозні законопроекти, від яких залежить подальше фінансування, важливе для країни, просимо не розглядати в останній момент перед пленарним засіданням, а все-таки давати нам можливість опрацювати їх до другого читання, як ми це робимо, в авральному порядку, але після того повернутися до зауважень, які надає Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу. Інакше, колеги, після ухвалення кожного такого законопроекту нам доведеться знову повертатися до виправлення недоопрацювань і помилок.

Прошу з повагою ставитися до тієї стратегічної цілі, яку ми поставили для себе: членство в Європейському Союзі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця. Переходимо до голосування за законопроект у цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» та деяких інших законодавчих актів України щодо регулювання та нагляду на ринках капіталу та організованих товарних ринках» ([№ 5865](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Я прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому. Вітаю, колеги.

Шановні колеги, перед тим як перейти до наступного законопроекту, я хочу зазначити для стенограми, що ми сьогодні прийняли за основу проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав військовослужбовців та поліцейських на соціальний захист» ([№ 10313](#)). У висновку комітету було запропоновано скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання цього законопроекту, але ми не проголосували таке процедурне рішення, тому з вашого дозволу зараз я поставлю цю пропозицію на голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав військовослужбовців та поліцейських на соціальний захист» ([№ 10313](#)). Прошу голосувати, шановні колеги.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Ідемо далі за порядком денним. Наступний проект Закону «Про електронні аграрні розписки» ([№ 9266](#)).

Запрошую Ковальчука Олександра Володимировича на трибуну.

Ми домовилися щодо цього законопроекту так: спочатку виступить Кириленко Іван Григорович, до 5 хвилин, потім – Тимошенко Юлія Володимирівна, до 7 хвилин, далі – Гончаренко, 5 хвилин, і голосуємо. Ще буде виступ Разумкова, так?

Слово надається народному депутату Кириленку Івану Григоровичу. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово. Шановні колеги! Фракція «Батьківщина», на жаль, не може підтримати цей законопроект, тому є суттєві причини.

По-перше, це питання вже врегульовано чинною нормативною базою і немає потреби в її такому вдосконаленню.

По-друге, законопроектом здебільшого дублюються норми Закону України «Про аграрні розписки» та пропонується використовувати ці розписки на вторинному фондовому ринку як деривативні інструменти. Така пропозиція спрямована на створення ще одного спекулятивного інструменту – хеджування та не має нічого спільного із змістом аграрної розписки як інструменту кредитування виробників аграрної продукції.

Далі. На жаль, цей законопроект суттєво порушує Конституцію України. Це, друзі, недопустимо для парламенту. А саме: статтею 1 законопроекту передбачається скасування принципу верховенства права, внаслідок чого сільськогосподарські виробники позбавляються своїх майнових прав через виписки з Реєстру аграрних нот, а не за рішенням суду (це недопустимо); статтею 8 законопроекту аграріїв позбавляють права на судовий захист у таких випадках (це також недопустимо); статтею 13 законопроекту вже держава позбавляється можливості захистити права усіх суб'єктів права власності та господарювання, передусім аграріїв, внаслідок вилучення у них власності.

Одним словом, законопроектом запроваджуються додаткові механізми легалізації відчуження у аграріїв сільськогосподарської продукції, основних фондів і земельних ділянок. Це прямо загрожує продовольчій і, безумовно, національній безпеці нашої держави.

І найголовніше. Друзі, мабуть, не цього сьогодні потребують наші аграрії, зовсім інше хвилює сільгоспвиробників. Посудіть самі – величезні проблеми із експортом нашої продукції. Наші аграрії виробили у сім-вісім разів більше, ніж можна спожити, тобто все інше треба продати на зовнішніх ринках. Усі бачать, що відбувається на західному кордоні з країнами, які здебільшого є нашими союзниками, стратегічними партнерами. Поки що є, друзі. І кінця-краю цьому свавіллю, яке там відбувається, незважаючи на певні зусилля, поки що не видно. Вчорашня зустріч з міністром закордонних справ підтвердила, що перспектива в напрямі вирішення цього питання дуже і дуже туманна, на жаль.

Наступне. Ми щось зробили тут для того, щоб підтримати, врегулювати? А законодавче врегулювання напевне знадобиться. Ні. Ні, нас хвилюють зовсім інші речі.

І ще. Вперше в нашій новітній історії селяни зазнали за минулий рік (вдумайтесь!) 120 мільярдів гривень збитків тільки в рослинництві. Це не просто збитки, це загроза продовольчій безпеці. Уже посівна, як кажуть, на порозі, а сіяти за які ресурси?..

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секунду. Шановні колеги, відійдіть, я не бачу Івана Григоровича. Не скупчуйтеся, будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Друзі, на превеликий жаль, сіяти ні за що, і, звичайно, ресурси знадобляться. Ми щось у цьому залі вирішуємо на цю тему чи ні? На превеликий жаль, поки не чутно.

Друзі, і ще одна хвилююча проблема. Нині тисячі аграріїв на окупованих територіях втратили все, втратили майно, втратили вирощений врожай, втратили засоби виробництва, втратили землю, а кредитори ходять – віддавай кредити. І можна зрозуміти банкірів, у них свої проблеми. Але ж за рахунок чого віддавати? Ми щось робимо у цьому напрямі? Ні. Знову-таки нас хвилюють зовсім інші питання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одну секунду. Іонушас, чого ви стоїте там, де Івана Григоровича знімає камера? Ви можете разом з Устіною відійти?

КИРИЛЕНКО І.Г. Друзі, зрозуміло, що за цих обставин аграрії будуть змушені брати кредити за тими умовами, які їм пропонуються, і знову зазнавати збитків. А збитки чим компенсовувати? Землею. Втратити найголовніше, на чому працюють виробники, – землю. Це недопустимо!

Питання врегульовано. Для чого ми врегульовуємо те, що вже врегульовано?

Друзі, я вас прошу зайнятися тим, що сьогодні дійсно хвилює людей набагато більше, набагато чутливіше. Не забуваємо, що війна диктує зовсім інші умови. На жаль...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Юлії Володимирівні Тимошенко, до 7 хвилин. Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, для того щоб визначитися, як голосувати за цей законопроект, вам потрібно просто знати, що за концепція в ньому закладена. Якщо ви не знаєте концепції і вдумливо не читаєте такі законопроекти, ви не можете визначитися, тому що це доля людей, доля країни, доля бізнесу, доля аграрного сектору, окремого аграрія.

Цей законопроект страшний, бо, з одного боку, у ньому ніби все в порядку: електронна розписка дається кредитору, тому, хто прокредитував аграрне виробництво, і потім аграрний виробник мусить за цією аграрною нотою, так вона називається (це виписка з електронного реєстру), сплатити борги. Але за фасадом ніби нормальної історії закладені речі, які раз і назавжди, якщо це почне діяти, покладуть взагалі край малому і середньому аграрному виробництву, сімейному фермерству.

Я вам зараз просто по пунктах розкажу, що там є абсолютно недопустимим. А перед тим нагадаю, що Організація Об'єднаних Націй, вивчивши всі моделі функціонування аграрного сектору в багатьох країнах світу, визначилася, що тільки сімейне фермерство є тією формою господарювання на землі, яка дає можливість країні нормально розвиватися, тому що вирішує питання мільйонів робочих місць, якісної екологічної обробки землі. Взагалі існування поселенської мережі – це наші села, які без сімейних ферм існувати не будуть. Забудьте про села! Завдяки існуванню сімейних ферм вирішується питання екологічно чистої продукції і вирішується головне питання для країни, адже сімейні ферми, по суті, взагалі формують у державі середній клас, який самодостатній з соціальної, фінансової точок зору, – це підприємці. І тому Організація Об'єднаних Націй оголосила Десятиліття сімейних фермерських господарств.

Що відбувається за цим законопроектом? По суті, селяни виживаються із землі, зі своєї інфраструктури, тому що кредитор, той, хто дав позичку аграрію, зокрема це великі банки, великі холдинги, які дали можливість посіяти, дали зерно, дали насіння, дали, не знаю, добрива, нафтопродукти... І ось виявилися боржник – аграрій і кредитор – банк або велика структура. Що надає право тому, хто дав у борг селянину, аграрію, за цією аграрною нотою, а це, власне, розписка, забрати? Перше, врожаї без обмеження років, тобто за один, два, три роки врожаї забираються. Друге, за мінімальною оцінкою забирається земля, і той, хто має землю, не впливає на ціну, за якою цю землю забиратимуть. Третє (вдумайтеся!) кооперативи, якщо одна людина в кооперативі взяла в борг, то відповідає весь кооператив, усе село, всі селяни за одного боржника, із землею та врожаєм за всі періоди.

Що ви робите? Я хочу зрозуміти, ми ставимо за мету знищити останніх 10 тисяч фермерів, які у нас є?

Наступне. У разі прийняття такого закону кредиторам надається право, якщо, наприклад, є боржник, аграрій, який зберігає на елеваторі своє зерно, не тільки зерно забрати, але й елеватор. Людина, яка не бере участі в жодних запозиченнях, власник елеватора, буде також відповідати за цими аграрними нотами. Ви розумієте, що це великі банки, великі корпоративні структури, які заберуть землю, власність, усе, що є у фермерів, дрібних землевласників, навіть середніх аграріїв? Такий закон – це свавілля, от що я сказала б.

Знаєте, що у нормальних країнах захищає кредитора, який має забрати своє запозичення в аграрія? Це страхівка. Страхівка, яка дуже точно вивірена, дуже точно проплачена фінансовими механізмами, але не сам аграрій. Ви розумієте, що аграрний бізнес дуже ризикований? Він залежить від кліматичних умов, якості зерна, яке посадили, технологій. До речі, цією аграрною нотою банку надається право нав'язувати аграріям технології, за якими вони мають землю обробляти. Куди ще далі?!

Дорогі друзі, це не просто законопроект проти аграріїв, він проти України. Я вас прошу... У нас, у моєї родини, у нашої команди немає ані фермерських господарств, ані аграрних земель, нічого... Ви ж як народні депутати повинні

розбиратися в кожній комі, у кожній літері законопроектів, інакше ви формуєте політику, яка не сумісна з життям країни, не сумісна з існуванням малих і середніх аграрних виробників, не сумісна з існуванням сімейного фермерства, а це означає, що не сумісна з аграрною політикою Європейського Союзу.

І якщо ми всі хочемо рухатися до Європейського Союзу, то подивіться, як у кожній європейській країні сімейного фермера на руках несуть: субсидії, субвенції, допомога, компенсації, страховки. А вони потім ще наше зерно викидають, тому що їхнє начебто неконкурентне щодо нашого, хоча у нас немає жодної допомоги, жодної субсидії і кредити по 25-26 відсотків річних.

Прошу вас проголосувати проти прийняття цього законопроекту, а це означає – за Україну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, слово надається Разумкову, 3 хвилини. Будь ласка.

Потім – Гончаренко, 5 хвилин, і голосуємо.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, ми дійсно маємо підтримувати аграрний сектор, він є одним із основних для нашої економіки. Цей законопроект навіть важко назвати половинчастим, він закриває відсотків п'ять проблематики, з якою нині зіткнувся український аграрний сектор.

Ви всі бачите події, які розгортаються на українсько-польському кордоні. Лише зараз, через декілька місяців, починають чухатися Прем'єр-міністр України, міністр розвитку громад, територій та інфраструктури, уже чомусь і міністр оборони, усі, кому треба і не треба, зібралися їхати на зустріч з польськими представниками на кордоні, знову будуть робити шоу. А треба було проводити планомірну роботу з партнерами. Я розумію, там є політична складова, але не треба кидатися словами, тому що коли стратегічному партнеру, який прийняв 1,5 мільйона твоїх громадян під час повномасштабного вторгнення і допомагає їм фінансово, ти виходиш і плюєш в обличчя, розповідаючи, що ми зараз на вас до суду подамо... Ви або подавайте, або затуліть пельки і не несіть абсолютно незрозумілу ахінею. Це перше.

Друге. Ви повернули податки для аграрного бізнесу. Ви надаєте бронь для підприємців, які працюють у цій галузі. Ви пропонуєте встановити «двадцятку» доплати або мінімалку 30-35 тисяч гривень. А скажіть, будь ласка, в кого з комбайнерів є така зарплата, хто зможе сплачувати за бронь? А я вам розповім, як це працює в аграрному секторі. На початку війни дали бронь на частину людей, а потім «забули», тому що це дуже зручно: люди працюють «в білу» і просто нині підуть як танкісти, механіки-водії тощо.

Ми не закриваємо питання переробки, питання кредитування, питання, які пов'язані з діяльністю Бюро економічної безпеки України. Ви завтра плануєте голосувати за такі недолугі законопроекти. Загалом кажучи, сьогодні на аграрному секторі наживаються всі, на бізнесі наживаються всі – БЕБ та інші силові відомства. Ви просто намагаєтеся дати оці розписки, не закривши всі ті

проблеми, які є в цьому секторі. Так ви йому не допоможете. А якщо допомога не надійде найближчим часом, ви просто знищите один із основних секторів економіки нашої держави.

Давайте цей законопроект направляти на доопрацювання для того, щоб він був якісним і повним, та дійсно допомагати українській економіці, а не робити вигляд.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми ще домовлялися надати 5 хвилин для виступу Гончаренку, і після цього, шановні колеги, голосуємо.

Запросить народних депутатів до зали, одразу після цього виступу переходимо до голосування законопроекту у другому читанні та в цілому.

А поки виступ Гончаренка Олексія Олексійовича, 5 хвилин. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Друзі! Важливий законопроект, треба підтримувати сьогодні нашу аграрну сферу і робити все можливе для того, щоб полегшити життя аграріїв, бо, на жаль, крім цього негідника путіна, який, знаєте, до речі, зараз на Ту-160М літає... Господи, Ту-160М впади вже з цим негідником, щоб нарешті світ позбавився від цього лайна, цього міжнародного злочинця. На жаль, крім цього негідника, крім цієї російської імперії, нашим аграріям і нашій економіці ще заважає жити українська влада, власне, український уряд, українські силовики. Ви подивіться, що відбувається: безкінечні обшуки, допити; заарештували, забрали, вивезли, закрили, відкрили. Це безкінечно. Друзі, може хтось уже схаменеться, скільки це буде тривати?

Сьогодні завдання українських підприємців пережити все: щоб на голову не прилетіли ракети і дрони, щоб не знищили виробництво і водночас, щоб не прийшли і не відібрали все, щоб не віджали долю, не забрали гроші, не вимагали кошти. І хто ті силовики, які, напевно, мали б взяти в руки зброю і воювати за Україну, якщо в них стільки багато часу і натхнення. Замість цього всі ці безкінечні БЕБи, шмеби, вони атакують українських підприємців і нищать їх кожен день. Це реально подвиг – підприємництво в Україні нині, бо ти маєш пройти між Сціллою і Харібдою, справжньою, оцією путінською силою та Харібдою у виконанні українських силовиків, безкінечних контролерів і всього іншого. Скільки ще це буде тривати?

Подивіться, Україна перебуває в дуже складному моменті. Немає пакета підтримки від Сполучених Штатів Америки на цю хвилину і шансів, що ми отримаємо пряму бюджетну підтримку, давайте будемо чесні, небагато. Я дуже хочу помилятися. Дай боже, щоб ця пряма бюджетна підтримка була. Але, судячи з усього, дай боже, щоб хоча б військова допомога була, а з прямою бюджетною підтримкою все дуже складно. Як будемо це закривати? Да тільки власною економікою можна витягати, тільки податками, тільки з підприємців, які мають працювати. А ми що робимо? Ми їх нищимо.

Ми чуємо, на жаль, від нашої влади, сьогодні Президент України знову сказав, там *Fox News*, що у нас немає плану Б, міністр закордонних справ виходить і говорить, що у нас немає плану Б. Друзі, знаєте, я якось не хочу нікого ображати, але держава не може жити без плану Б, завжди має бути план Б. І ми не можемо жити, чекаючи вирішити хтось за океаном нас підтримати чи ні. Дай боже, *God Bless America*, нам допоможуть. А раптом ні? Як ми можемо жити, коли у нас, кажуть, немає плану Б. Є план Б, мають бути і Б, і В, і Г. Все це має бути. І наш план має бути. Це український підприємець, це українська економіка, це робочі місця. Кожного, хто сьогодні створює хоч одне робоче місце, потрібно обійняти, розцілувати в усі місця і не за-ва-жа-ти. Я розумію, що сьогодні уряд не може допомогти, то хоча б має не заважати, вирішити хоч елементарні питання.

Ми бачимо зараз хороші сигнали. Польський уряд говорить, що визначить критичними пункти перетину, через які йде військова гуманітарна допомога. Але ж навести вже нарешті лад на кордоні можна, не входячи у стан війни з поляками, бо треба розуміти, куди нам ще чергові війни? Нам що... Так, десь там на західному кордоні висипають наше зерно, це жахливо і неприємно, але на східному кордоні нас вбивають, вбивають кожен день. Давайте це не забувати.

Наше завдання – м'яко «розрулити» цю ситуацію. Це має бути зроблено владою зараз. Оце завдання для влади. Не нищити, не здійснювати нові перевірки, не робити нове вичавлювання з останніх підприємців, я не знаю, що там ще в них залишилося, їх підприємства ледве жевріють, а вирішити питання кордону, щоб наші товари могли експортуватися, вирішити питання відкриття моря. Оце та робота, яка має бути зроблена.

Тож, друзі, наші плани і А, і Б, і В обов'язково мають передбачати допомогу українському підприємцю, без цього державу не збудуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Ніхто більше не буде наполягати на своїх поправках. Ніхто не буде вимагати підтвердження поправок. Це я констатую. Так? Так, дякую.

Шановні колеги, будь ласка, займіть місця, ми переходимо до голосування за цей дуже важливий законопроект.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про електронні аграрні розписки» ([№ 9266](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 263.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, переходимо до розгляду наступного дуже важливого проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

щодо вдосконалення корпоративного управління юридичних осіб, акціонером (засновником, учасником) яких є держава» ([№ 5593-д](#)). Це друге читання.

Запрошую на трибуну Олексія Васильовича Мовчана.

Шановні колеги, ми домовилися, що буде тільки виступ Юлії Володимирівни Тимошенко, 10 хвилин, і голосуємо. Правильно я розумію?

Юлія Володимирівна Тимошенко, 10 хвилин, і після цього одразу голосуємо, шановні колеги. Одну секунду, Юліє Володимирівно. Перепрошую, ще Разумков візьме слово, так? У вас виступ, Дмитре Олександровичу? Добре. Тоді я дам вам слово.

Юлія Володимирівна, 10 хвилин. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні друзі, ідеться про питання, якому вже не один рік. Це питання почало обговорюватися в державі ще з 2015-2016 років. У чому воно? Ми з вами маємо великі багатства – це наші державні корпорації: НАК «Нафтогаз України», НАЕК «Енергоатом», АТ «Українська залізниця», АТ «Укрпошта», ПАТ «Укрнафта» і можна ще довго перераховувати. Це національне багатство нашої держави, нашого народу, те, що у нас є, щоб забезпечувати стабільну, впевнену роботу для забезпечення життя країни. Це державні корпорації, які також захищають систему національної безпеки нашої держави.

Починаючи з 2015-2016 років в Україні відбувається процес, який називається «корпоративна реформа». У чому він полягав? Він полягав у тому, що державні підприємства, великі державні монополії звичайними законами перейменовували в акціонерні товариства, не запитуючи абсолютно нічого у народу України. Чи хоче народ України віддати свою НАЕК «Енергоатом», свій, наприклад, потенціал для зберігання газу – наші газові сховища, газотранспортну систему, багато інших державних монополій? Чи готовий народ віддати це в якесь невідоме, незрозуміле корпоративне управління?

Компанії перейменовували з державних підприємств в акціонерні товариства, не порадившись з державою, і цими ж законами забирали у держави право управляти цими об'єктами, тобто так, як зазначено в Конституції України, коли український народ через відповідні органи влади управляє своєю власністю, в цьому випадку через уряд. Відповідно до цих законів згідно з так званим корпоративним управлінням, по суті, уряд відсторонювали від керування цими великими державними монополіями. Як це робилося? Створювалися наглядові ради, до речі, більшість у них становили або іноземні громадяни, або, можливо, громадяни України, але ті, які працюють за гранти, і далі вже вони, а не уряд, призначали керівництво державної монополії. Крім того, ще додатково цими законами державі забороняється приймати фінансові плани на рік від об'єктів державної власності, державних монополій, корпоративних, забороняється контролювати фінансову діяльність, забороняється впливати на цю діяльність, хоча це державна монополія і перебуває у власності народу, навіть забороняється аудиторським службам контролювати, що там є. Найголовніше, державні

корпорації стають безконтрольні з боку держави і народу, вони контролюються якимись, вибачте, випадковими людьми, які невідомо що з цією державною власністю роблять.

До речі, членам наглядових рад і їх менеджерам, яких вони призначають, дають сотні тисяч заробітної плати, значно більше, ніж платять нашим героям на передовій. Менеджерам, яких вони призначають, дають мільйонні заробітні плати за рахунок тих доходів, які треба перераховувати до державного бюджету, щоб сьогодні, під час війни, захищати країну.

Потім нам пояснили, для чого все це робиться. А для того, щоб підвищити ефективність роботи державних корпорацій. І тут відбуваються дивні речі: після того, як ці державні корпорації відокремили від народу, віддали в управління якимсь невідомим випадковим людям, там не те, що не покращилися показники, а почалися мегакорупція і мегарозвал.

Якщо ви подивитеся, наприклад, на НАК «Нафтогаз України» (це дуже гарний приклад), крім того, що ви там побачите мільйонні заробітні плати, побачите збитки, побачите розбазарювання власності, так ще і така унікальна річ відбувається, як зменшення видобутку нашого природного газу і зменшення видобутку нафти. Це означає, що не просто немає ефективного управління, а є, по суті, безконтрольне розпорядження прибутками і стагнація всіх державних монопольних корпорацій. Для того щоб це приховати, силові структури засекречують аудиторські висновки, які є, щодо незаконного корупційного використання коштів у цих закритих вже тепер утвореннях, щоб ані народний депутат, ані суспільство не побачили масштаб крадіжок, які відбуваються.

Дорогі друзі, це називається одним не дуже приємним словом, це не корпоративна реформа, а приватизація прибутку підприємств, який потім використовується в корупційних цілях, і це позбавляє державу права управляти об'єктами, що безпосередньо забезпечують національну безпеку нашої держави. Тому той законопроект, який ми зараз розглядаємо, має потужних лобістів. Зрозуміло, що у нас під час війни остаточно забирають з управління нашу державну власність, наші державні корпорації. І тут написано, що тепер оці випадкові люди, які входять до складу наглядових рад, і призначені ними менеджери будуть розпродавати всю власність на свій розсуд. Для уряду взагалі закривається можливість мати навіть залишки контролю за цими державними корпораціями. У такий спосіб, по суті, з прийняттям цього законопроекту далі продовжується стратегія відокремлення національних багатств нашої держави від народу України.

Я можу вам навести приклад щодо НАЕК «Енергоатом», коли прийняли цей славнозвісний закон про корпоративне управління і акціонування компанії «Енергоатом». Ми бачимо, що не «Енергоатом» напряму постачає споживачам електроенергію, а там зараз сотні і сотні посередників, яким на корупційній основі дають атомну електроенергію за заниженою ціною, і вони потім продають комусь з величезною маржою. Така корупційна модель.

Я можу вам сказати, що все, що зроблено з так званим корпоративним управлінням, а реально відбір у народі України нашої стратегічної власності – державних монополій, – це антиконституційні дії. Порушуються десятки конституційних норм і, найголовніше, утискаються інтереси українського народу. Зверніть увагу, що все це робиться під час війни, тому що люди нині зайняті своїми дуже важливими трагічними справами, вони виживають, у них немає часу спостерігати за тим, як працює інформаційно закрита від народу України Верховна Рада. Користуючись цією ситуацією – війною і тим, що Верховну Раду штучно інформаційно ізолювали, – у парламенті зараз приймаються десятки і сотні законопроектів, які диктуються ззовні, не виключаю, що і країно-агресором. У підсумку їх просто приймають проти національних інтересів України, інтересів народу України. От що в цій Верховній Раді відбувається. А освячує ці законопроекти якась зграя невігласів, які не читають законів, не розуміють національних інтересів, абсолютно непрофесійні і тиснуть ці зелені кнопки виключно за сигналами, які подаються ззовні парламенту.

Я закликаю парламент не голосувати за цей законопроект. Я розумію, що в цьому парламенті все продано і перепродано, але закликаю не голосувати за цей законопроект. Наша команда послідовно буде звертатися до Конституційного Суду України з поданням щодо неконституційності такого закону та інших...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитро Олександрович Разумков, 3 хвилини. Він наполягатиме на голосуванні поправки 805. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Ви правильно сказали щодо поправки 805. На жаль, лише сьогодні з'явилася таблиця, вона була, так би мовити, перепакована. Комітет чомусь вирішив сховати погані речі серед хороших, які є в цьому законопроекті. Наприклад, я не розумію, як всупереч пункту 5 статті 116 Основного Закону України щодо здійснення урядом України управління об'єктами державної власності відповідно до закону цією поправкою виводиться з-під регулювання Кабінету Міністрів України питання встановлення умов і розміру оплати праці керівників підприємств. От скажіть, будь ласка. Ми з вами знову говоритимемо про величезні зарплати, які будуть встановлювати на рівні Кабміну.

Наступне питання. Ця поправка стосується того, що ви забезпечуєте фактично делегування законодавчих повноважень Кабінету Міністрів України, що дозволить уряду в цій частині діяти на власний розсуд, а не на підставі та в межах закону. Це, на жаль, дивний підхід. Я не розумію, чому народні депутати на засіданні комітету це підтримали. Сподіваюся, що це не матиме підтримки залу. Дуже хотілося б почути позицію комітету, тому що кожна гілка влади... Я розумію, що у нас сьогодні «офісна республіка», але ми мали б робити так, щоб кожна гілка влади виконувала свої повноваження.

Отже, якщо цю поправку не буде враховано, то за цей законопроект можна голосувати, тут є нормальні речі. Я розумію, що він неідеальний, однак приймати можна. Якщо, на жаль, поправка набере необхідну кількість голосів, то ми як Верховна Рада маємо усвідомити, що частину своїх повноважень віддамо Кабінету Міністрів України. Не думаю, що чинний Кабмін на це заслуговує. Він не виконує функції, ви бачите, що сьогодні немає ані Прем'єр-міністра України, ані заступників, навіть міністрів, принаймні я не бачу. Це, м'яко кажучи, дивно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яка позиція комітету?

Шановні колеги, займіть свої місця. Одну секунду. Після того як представник комітету пояснить позицію, ми будемо голосувати поправку 805 для підтвердження.

Позиція комітету. Будь ласка.

МОВЧАН О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 150, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Ця поправка врахована. Це важлива системна поправка, якою відображено позицію міжнародних партнерів. Нагадаю, що реформі корпоративного управління, про що сьогодні ми з вами голосуємо, вже скоро буде дев'ять років. Це законопроект, який передбачений усіма ключовими меморандумами України із міжнародними партнерами: Міжнародним валютним фондом, Світовим банком, *Ukraine Facility*, позицією послів G7 і багатьох інших.

Шановні колеги, прошу підтримати цю поправку і залишити її врахованою, бо без цього Україна не отримає підтримки від наших партнерів. Це важливий структурний маячок.

Дуже дякую. Прошу проголосувати за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ви зрозуміли? Мова йде про поправку 805. Займіть, будь ласка, місця, дуже важливе голосування, колеги.

Поправка 805 авторства народного депутата Мовчана комітетом врахована. Народний депутат Разумков просить поставити її на голосування для підтвердження.

Шановні колеги, ставлю на голосування для підтвердження поправку 805. Прошу голосувати. Будь ласка, голосуємо, шановні колеги. Це поправка 805.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, переходимо до голосування... Ще Кубів Степан Іванович попросив надати йому 2 хвилини для виступу без голосування поправок, і приймаємо рішення. Він замість голосування поправок хоче виступити.

Степан Іванович Кубів, і голосуємо. Будь ласка.

КУБІВ С.І. Дякую, пане Голово. Шановні колеги, ви знаєте, що відповідно до поданих поправок ефективно управління державною власністю визначає і затверджує Кабінет Міністрів України, це доповнення новою статтею 11⁶ Закону України «Про управління об'єктами державної власності», те, що ми чули у попередньому виступі. Але ми повинні розуміти, що згідно з Конституцією України правовий режим власності визначає парламент, а не уряд, тому можна вважати, що є певні суперечності, які в перспективі потрібно вирішувати. Це перше.

Друге важливе питання. Для всіх форм власності – і державної, і змішаної, і приватної – повинен бути один закон для проведення ефективного управління. Водночас зверну увагу на те, що запроваджені на сьогодні нові статті 11⁶ і 11⁷ можна збалансувати під час подальшого розгляду для удосконалення цього закону, про що ми говорили як на засіданні фракції, так і на засіданні комітету. Можна сказати, що Кабінет Міністрів України, який затверджує Політику державної власності, визначає загальні принципи щодо таких питань. Обґрунтування повинно бути зрозумілим як на рівні комітету, так і на рівні Верховної Ради України.

Також зазначу, що підтвердження принципів щодо реалізації прав держави як власника державних унітарних підприємств та корпоративних прав у господарських товариствах у перспективі необхідно удосконалювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Степане Івановичу.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту і переходимо до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління юридичних осіб, акціонером (засновником, учасником) яких є держава» ([№ 5593-д](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги!

Олександр Сергійовичу, я вам передам слово на пару хвилин.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, продовжуємо нашу роботу, переходимо до розгляду наступного питання порядку денного. Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового регулювання питань, пов'язаних із заборонаю відчуження об'єктів

нерухомого майна, придбаних (у тому числі проінвестованих/профінансованих) з використанням житлового сертифіката на придбання об'єкта житлової нерухомості» ([№ 10208](#)). Це друге читання.

Має бути виступ від фракції «Батьківщина».

Крулько Іване Івановичу, скільки часу вам потрібно? П'ять хвилин. Будь ласка.

Далі ми голосуємо, правильно я розумію? Ніхто ж не буде більше наполягати на поправках? Колеги, будь ласка, далеко не розходьтєся.

Іван Іванович Крулько, 5 хвилин, і будемо голосувати. Прошу.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Метою прийняття поданого на розгляд законопроекту є створення окремих підстав для того, щоб громадяни України, які отримують сертифікати за зруйноване у зв'язку з російською агресією своє житло, могли купити житло або побудувати нове.

Поданим до другого читання законопроектом № 10208 розширюються можливості українських громадян, тих, які взяли відповідний сертифікат, для того, щоб вони могли його використати. Зокрема, він може бути використаний отримувачем компенсації для фінансування придбання об'єкта житлової нерухомості, земельної ділянки, на якій розташовано такий об'єкт, частки у праві власності на таке майно. Обсяг такого фінансування дорівнює грошовій сумі, зазначеній у житловому сертифікаті.

Крім того, такі житлові сертифікати дають можливість взяти кредит, взяти іпотеку. У такому значенні об'єкт нерухомості може бути переданий в іпотеку для забезпечення зобов'язань за договором про надання кредиту на таке придбання з подальшим обтяженням речових прав на такий об'єкт.

Що ми як фракція «Батьківщина» бачимо не до кінця врахованим у цьому законопроекті? Ми подали до нього невелику кількість поправок, лише 20, усі вони є дуже конкретними і спрямовані на те, щоб власнику житла створити можливості для того, щоб він міг вільно ним розпоряджатися. Зокрема, ми вважаємо, що особа, яка отримала житловий сертифікат у зв'язку із зруйнуванням її майна і придбала квартиру, повинна мати можливість цією квартирою потім, якщо вона захоче, вільно розпорядитися. У нас викликає застереження п'ятирічний термін, впродовж якого людина, громадянин України, своїм майном не матиме можливості розпорядитися. Ми вважаємо все-таки, що люди у такому випадку через складний економічний стан у зв'язку з війною російської федерації проти України повинні мати більше можливостей для того, щоб таким майном розпорядитися.

На наше переконання, такі поправки необхідно було б комітету врахувати, цей законопроект після їх врахування став би збалансованішим. Ним не створювалися б передумови, коли, з одного боку, якщо особа взяла кредит

у банку, не погашає його і тоді нотаріус за зверненням кредитора може знімати заборону відчуження, тобто цей п'ятирічний термін, це діятиме за таким законом, а з іншого боку, якщо громадянин України своє житло, яке він купив, доклавши власні гроші, тому що коштів за цим сертифікатом може не вистачити, щоб повністю оплатити вартість житла, він віддав усе, що має, щоб придбати якесь житло, і після цього не може розпорядитися не тільки коштами, які зазначені у сертифікаті, але і власними коштами, які вкладені в це майно.

На думку фракції «Батьківщина» треба створювати однакові можливості як щодо прав кредитора, так і щодо прав громадянина України, який повинен мати право розпорядитися повністю своїм майном. До речі, давайте будемо чесними, трапляються різні випадки: може з'явитися необхідність продати своє майно, щоб оплатити термінову операцію; людям потрібно навчати дітей і вони продають свої квартири, щоб вкласти кошти в їх освіту на майбутнє. Чому ми не передбачаємо такої можливості для громадян України?

Вважаю, що цей законопроект міг би бути збалансованішим, хоча він, дійсно, містить ряд позитивних норм, які створюють можливості для того, щоб громадяни, у яких зруйноване житло російською федерацією, по-перше, такий сертифікат одержали, а по-друге, могли реалізувати своє право на отримання нового житла.

Дякую. Фракція «Батьківщина», в принципі, цей законопроект підтримує, але вважає, що його можна було б вдосконалити, зокрема, врахувавши наші поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запросіть народних депутатів до зали, будь ласка. Переходимо до голосування.

Позиція комітету. Будь ласка.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Іване Івановичу, за такий глибокий аналіз законопроекту.

Колеги, все дуже просто щодо того, чому є ідея все-таки накладати заборону відчуження. Цей законопроект був спрямований саме на те, що держава компенсуватиме вартість нерухомості, яка буде придбаватися за її рахунок. Це, по-перше, має бути знищена нерухомість, вартість якої буде компенсовуватися, і, по-друге, завдання, щоб людина залишилася жити в країні, щоб вона не продала цю квартиру чи цей будинок і не виїхала, а саме створювала валовий внутрішній продукт, життя в нашій державі. Тому і накладається така заборона. Вона не обмежує право людини передати таку квартиру в іпотеку банку. Причому ми забрали можливість передавати її в іпотеку фізичним особам під позику, саме банківська установа може виступати як кредитор за такими договорами.

Прошу підтримати цей законопроект, він дуже важливий, суттєвий і, в принципі, один із найскладніших, який пов'язаний із нотаріатом і розглядався нашим комітетом за цей час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення правового регулювання питань, пов'язаних із заборонаю відчуження об'єктів нерухомого майна, придбаних (у тому числі проінвестованих/профінансованих) з використанням житлового сертифіката на придбання об'єкта житлової нерухомості» ([№ 10208](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Законопроект № 10208 прийнято в цілому, з чим і вітаю нотаріат України.

Переходимо до розгляду наступного проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про оборонні закупівлі» щодо удосконалення правового регулювання ціноутворення в оборонних закупівлях під час дії правового режиму воєнного стану» ([№ 10454](#)). Це теж друге читання.

Виступатиме Сергій Володимирович Власенко, 4 хвилини, і одна поправка ставитиметься на голосування для врахування, так? Далеко не розходьтєся, бо після цього будемо голосувати законопроект.

Власенко, 4 хвилини. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Шановні колеги! Я знаю, що не всі і не завжди читають тексти законопроектів, тому просто поясню про що цей проект. Насправді, він не про майбутнє, це законопроект про минуле. Ним регулюються закупівлі Міністерства оборони України в період з лютого 2022 року по червень 2023 року. На жаль, дійсно, в цей період Кабінет Міністрів України створив проблему для бізнесу, встановивши, що в ціну товарів, які постачаються до Міністерства оборони України, не повинен включатися прибуток. Це абсурд, тому що бізнес працює з прибутком навіть під час війни.

Проблема існує і створив її Кабінет Міністрів України, а не Верховна Рада. Але так, як пропонується цю проблему розв'язати... Пропонується сказати, що всі контрактні ціни за цей період є нормальними, тобто ціна того, що в народі називають «яйця по 17», є нормальною. І 400 відсотків прибутку на продукцію, те, що називається «речі», тобто одяг, нам хочуть сказати, що це теж нормально.

Шановні колеги, це абсолютно ненормально. З одного боку, ми повинні дати можливість бізнесу заробляти гроші, це теж потрібно зробити, але, з іншого

боку, ми не повинні дозволити бізнесу отримувати надприбутки під час війни. Не можна грабувати український бюджет і бюджет Міністерства оборони України.

Саме тому фракція «Батьківщина» внесла свої пропозиції. Ми розділили товари, які в період з лютого 2022 року по червень 2023 року постачалися до Міністерства оборони України, і сказали: все, що стосується зброї, боєкомплектів, «мавіків» тощо, не повинно обмежуватися ціною, тому що ми знаємо цю проблематику і розуміємо, що по факту відсутній ринок озброєнь. Але все, що стосується іншого, а саме: речей, харчових продуктів, щодо них повинна застосовуватися контрактна ціна, але не вище реальної ринкової вартості на день укладання контракту.

До речі, я звертаю увагу, що мова не йде про регулювання контрактів, які уклалися на *Prozorro*, йдеться про контракти, які уклалися без будь-яких конкурентних процедур, тобто приходив постачальник і казав, що у нього є товар, купіть у нього, ціна – 17 гривень за яйце. Я не знаю, чи такі були ціни, але про це говорять люди, говорять представники правоохоронних органів. Це ненормальна ціна, якщо вона така була в Міністерстві оборони України.

На жаль, цим законопроектом ви заднім числом узаконюєте ціни на так звані «яйця по 17», що є неприпустимим. Я переконаний, що правоохоронні органи через якийсь час змушені будуть сказати, що вони не можуть розслідувати це, тому що сьогодні Верховна Рада заднім числом узаконила такі ціни.

Я ще раз підкреслюю, позиція фракції «Батьківщина» така: ми виступаємо за те, що бізнес повинен працювати і заробляти, але заробляти за реальною ринковою ціною, а не за якимись вигаданими історіями, коли по 400-500 відсотків рентабельності закладається в ціну товарів, до того ж це відбувається під час війни.

Колеги, прошу дуже обережно підійти до розгляду цього законопроекту. Прошу зараз дати мені ще 1 хвилину для виступу щодо однієї поправки.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щодо поправки, Сергію Володимировичу, тільки почніть з її номера, якщо можна. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Так, Руслане Олексійовичу. Це моя поправка 13, у якій говориться про те, що в контрактах на інші товари, а саме: речі, харчові продукти (не на зброю, боєкомплекти, тепловізори, «мавіки»), повинна бути ціна на рівні не вище реальної ринкової вартості таких товарів на день укладання контракту. Поправка саме про це.

Фракція «Батьківщина» не підтримає завищені ціни для Міністерства оборони України, до того ж легалізацію цих цін заднім числом. Я ще раз підкреслюю: реальна ринкова вартість на день укладання контракту – немає з цим

жодних питань. Бізнес повинен заробляти, але в тих межах, у яких є ринок. На продукти харчування завжди був ринок, на одяг завжди був ринок. І це можна перевірити і з'ясувати.

Прошу підтримати поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету щодо поправки 13. Будь ласка.

ХОМЕНКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Комітет поправку 13 відхилив. Колеги, на ринку оборонних закупівель виникла проблема, що створює ризик банкрутства підприємств-постачальників. Через неоднозначне тлумачення окремих постанов уряду склалася ситуація, коли національні компанії втратили право на прибуток. Уявіть собі, втратили право на прибуток. А ті компанії, які включали прибуток у ціни, стали фігурантами кримінальних справ. І це про прибуток, без якого наші підприємства втратять можливість створювати тут робочі місця, підтримувати економіку, виплачувати зарплати, сплачувати податки і працювати далі на потреби України.

Комітет одностайно відхилив цю поправку. Прошу її не підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 13 авторства Власенка комітетом відхилена. Позицію обох сторін ви почули.

Ставлю на голосування для врахування поправку 13. Прошу голосувати.

«За» – 164.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Сергій Володимирович – з процедури. Але тільки з процедури, Сергію Володимировичу. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний Руслане Олексійовичу. Я хотів попросити ще дві поправки поставити на голосування, але немає сенсу. Оскільки ця поправка не була підтримана, я не буду наполягати на голосуванні інших двох поправок.

Я також хотів би зазначити, що шановна представниця комітету трошки маніпулювала. Попередньою поправкою дозволялося постачальникам мати прибуток. Представники фракції «Батьківщина» саме і говорять про те, що прибуток у постачальників повинен бути, але в межах реальної ринкової ціни, не в «яйцях по 17, 20, 100 гривень», не в речах з 400 чи 600 відсотками рентабельності.

Дякую, пане Голово, за надане слово з процедури, я не буду наполягати на голосуванні двох інших поправок для врахування і підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юлія Володимирівна – з процедури. Будь ласка. Що у вас?

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, враховуючи, що поправку Власенка Сергія відхилено, ви мусите просто зрозуміти, це означає, якщо зараз буде прийнято цей законопроект, то ви легалізуєте 300, 400, 500 відсотків націнки на речі та харчові продукти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Володимирівно, це не з процедури.

ТИМОШЕНКО Ю.В. ...тому у мене процедурне прохання: зараз не підтримувати законопроект, а направити його на повторне друге читання, щоб врахувати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красиво. Дякую, Юліє Володимирівно.

Ми ще домовлялися надати 1 хвилину Фріз Ірині, і голосуємо.

Ірина Фріз, і голосуємо. Але ви не будете наполягати на голосуванні поправки. Будь ласка.

ФРІЗ І.В. Дуже дякую. Я підтримую попереднього колегу стосовно того, що, дійсно, Кабінет Міністрів України самоусунувся і звалив відповідальність за той нормативно-правовий хаос, який він вчинив, на парламент. Це негідна поведінка. Ми – представники фракції «Європейська солідарність» вважаємо, що маємо як парламент вимагати політичної відповідальності від цього Кабміну, який призвів фактично до саботування діяльності оборонно-промислового комплексу.

Зазначу, що ми з вами мали б розглядати законопроект, який був би спрямований на захист підприємств оборонно-промислового комплексу. Ми повинні чітко встановити критерії, за якими будуть визначатися ці підприємства, і надати їм гарантії захисту, зокрема, і від тиску правоохоронних органів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про оборонні закупівлі» щодо удосконалення правового регулювання ціноутворення в оборонних закупівлях під час дії правового режиму воєнного стану» ([№ 10454](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги!

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування» ([№ 6401](#)).

Запрошую на трибуну першого заступника голови Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Лозинського Романа Михайловича. Будь ласка.

Ми домовлялися, що буде виступ Пузійчука, 3 хвилини, розглянемо одну поправку самого Лозинського і 3 хвилини надамо представнику від фракції «Європейська солідарність». Правильно, колеги?

Пузійчук, 3 хвилини. Будь ласка.

ПУЗІЙЧУК А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Дякую, шановний головуєчий. Фракція «Батьківщина», Житомирщина. Шановні колеги! Сильне місцеве самоврядування – це запорука демократії і відповідно майбутнього нашої держави у єдиній європейській спільноті. З початком повномасштабної війни громади пройшли випробування на міцність на нові виклики та довели ефективність реформи децентралізації. Положення цього законопроекту спрямовані на прозорість, відкритість та підзвітність органів місцевого самоврядування, що є дієвим та важливим запобіжником корупційних діянь. А саме: інтернет-трансляція пленарних засідань місцевих рад та засідань постійних комісій у режимі реального часу, збереження відеозаписів цих трансляцій та їх оприлюднення на офіційному веб-сайті ради, оприлюднення інформації щодо об'єктів права власності територіальних громад, прийняття висновків і рекомендацій постійних комісій відкритим поіменним голосуванням, публікація проектів порядків денних засідань постійних комісій. Якщо ми рухаємося в напрямі європейської спільноти, у нас немає іншого шляху, ніж розвивати демократичні інституції, стабільні, ефективні та відповідальні.

Наше завдання також посилювати фінансову спроможність місцевого самоврядування та успішний розвиток громад. Звісно, під час війни доводиться приймати непопулярні рішення. Усі ми добре пам'ятаємо, яким резонансним і чутливим для органів місцевого самоврядування було питання сплати податку на доходи фізичних осіб. Важливим для органів місцевого самоврядування ще є питання відшкодування заборгованості з компенсації різниці в тарифах підприємствам теплопостачання для їх безперебійної роботи та забезпечення кредитної спроможності громад.

Ці питання врегульовуються внесеним до парламенту законопроектом, і ми маємо якнайшвидше його розглянути. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» щодо компенсації різниці в тарифах» ([№ 10383](#)).

Також хочу наголосити, що прозорість і відкритість – це те, чого чекає суспільство не лише від органів місцевого самоврядування, а і від органів

державної влади, зокрема Верховної Ради України, та, до речі, стосується і питання трансляції пленарних засідань Верховної Ради.

Стосовно цього законопроекту. Фракція «Батьківщина» буде його підтримувати та закликає всіх проголосувати за прийняття законопроекту в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позичія комітету. Будь ласка, Романе Михайловичу.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Дякую за виступ, який щойно звучав на заміну поправок.

У мене є листи до Верховної Ради України від Всеукраїнської асоціації громад, всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад» і «Асоціація об'єднаних територіальних громад», у яких висловлюється повна підтримка цього законопроекту.

Цей законопроект – приклад того, як представники місцевого самоврядування і парламенту (абсолютно всіх фракцій і груп) конструктивно працювали над ним, щоб був шанс реально покращити і зробити прозорішими органи місцевого самоврядування.

Колеги, зараз у нас буде дуже важливе рішення. Я запрошую всіх бути в залі і зробити все для того, щоб місцеве самоврядування в нашій країні стало ще сильнішим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Перед тим як ми проголосуємо, нагадаю, що була домовленість надати 3 хвилини для виступу Гончаренку, після цього ще 1 хвилину – Безгіну замість голосування поправки. Мені сказали, що ви будете виступати 1 хвилину. Ну, дякую. І після цього голосуємо.

Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Повністю підтримую цей законопроект, як і вся наша фракція. Дійсно, дуже потрібно робити максимально відкритими наші місцеві ради. У мене одна проста пропозиція: може ми як Верховна Рада покажемо приклад. Чого ж ми хочемо відкрити місцеві ради, а Верховну Раду закриваємо?

Друзі, два роки у нас немає «години запитань до Уряду», точніше, за два роки – один раз, лише раз до нас прийшов наш уряд. Чим він там так зайнятий? Не знаю. Немає прямих трансляцій засідань нашої Верховної Ради, ну, крім мого *TikTok*. Друзі, це нікуди не годиться. Звичайно, я радий, що маю ексклюзивний контент, але чому ми не показуємо на всю країну те, як збираємося і працюємо?

Чого Верховну Раду перевели до розряду «кіно для дорослих» і записи засідань показують уночі? Чому? Я абсолютно не можу цього зрозуміти. Звичайно, це не добрий приклад для місцевих рад.

Ми говоримо: місцеві ради, будьте відкритими. Може ми самі відкриємося? Чому у нас пуста ложа журналістів? Подивіться, пуста ложа. Де? Завжди тут були українські журналісти. Чому їх немає? Що ми приховуємо і від кого? Хто ще не знає, де ми збираємося і засідаємо? Уся країна так живе, бомбосховище є. Буде сигнал повітряної тривоги – підемо в бомбосховище. Разом із журналістами пішли б, вони заодно розпитали б нас, бо багато є запитань до народних депутатів України, особливо деяких. Когось працівники Національного антикорупційного бюро України (НАБУ) не встигли запитати, то журналісти запитали б. Це питання, які ми маємо вирішувати. Ми реально маємо бути прозорими. І де ж наша прозорість? Що ж ми так робимо? Ми місцевим радам говоримо бути прозорими, а нашої – немає.

Місцеві ради дійсно прозорі і працюють набагато прозоріше. Я вчора був на засіданні Одеської міської ради, яке прямо транслюється. Ніхто в Одесі не боїться, що щось прилетить, не прилетить – працює, хай люди все бачать. Так і має бути. Крім того, приймає важливі рішення, ще і нам дає поради. Вчора Одеська міська рада звернулася до Верховної Ради України з вимогою під час розгляду мобілізаційного законопроекту усунути ганебну норму, якою обманюють військовиків, начебто демобілізація відбудеться після 36 місяців служби, хоч і це задовго, але після цього, насправді, ще має бути окреме рішення Ставки. Тобто це брехня. Одеська міська рада, Чернігівська міська рада, інші міські ради уже звернулися до нас і будуть далі звертатися. От вони працюють прозоро. А ми з вами як працюємо? Як ми працюємо? Що приховуємо? Людей, які, як то кажуть, украв, выпил – в тюрму. Учора – в слідчому ізоляторі у справі НАБУ, сьогодні – уже тут ходять і такі веселі, задоволені.

Це неправильно, так не має бути. Давайте робити Верховну Раду реально прозорою – із журналістами, із трансляцією...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще виступ Безгіна, 1 хвилина, і після цього голосуємо за цей дуже важливий законопроект.

Будь ласка, Віталію.

БЕЗГІН В.Ю. Дякую, Руслане Олексійовичу. Колеги, я не заберу багато часу. Думаю, уже по залу і з виступів колег є чітке розуміння компромісу. Вважаю, що всі, зокрема ті, хто виступав, і ті представники фракцій і груп, які ще будуть виступати, мають підтримати одне – прозорі підходи до діяльності органів місцевого самоврядування. Саме в прозорості і нагляді з боку громадян основа їх ефективного функціонування. І та редакція законопроекту, яку запропонував комітет, дійсно є оптимальною, усі свідомі представники громад її підтримують.

Прохання проголосувати зеленою кнопкою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми обговорили цей законопроект, переходимо до прийняття рішення.

Шановні друзі, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування» ([№ 6401](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги!

Ідемо далі. Наступний проект Закону «Про Єдиний соціальний реєстр» ([№ 10068](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 219.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

До слова запрошується народний депутат Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні головуєчий, президіє, колеги! Насправді законопроект потрібен. Ним встановлюється приблизно американська модель надання соціальних послуг, тобто всі особи, які очікують і мають право на отримання соціальної підтримки держави, повинні бути в одному реєстрі. Шкода, що немає представників уряду, саме вони мали б презентувати цей законопроект і сказати свою думку.

Мені здається, що Апаратом Верховної Ради України законопроект був розписаний на розгляд комітетів неправильно. Він все-таки соціальний, так, до речі, написано в пояснювальній записці, і його мали б розглядати в Комітеті з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Чому? Тому що там мова йде не тільки про створення Єдиного соціального реєстру, а й про зміни – надання уряду права змінювати підходи щодо надання соціальної допомоги. А це ризик, що, наприклад, міністерство, яке уповноважене в разі ухвалення зміни до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та щодо інших категорій осіб може вирішувати, зважаючи на бюджет, на яку суму надавати допомогу. Це ризиковано. Цей законопроект не просто про технічні моменти створення Єдиного соціального реєстру. Тому і було бажання почути від представників уряду, перше, як вони бачать реалізацію норм щодо захисту персональних даних і, друге, чи не стане це варіантом звуження змісту та обсягу

надання соціальних послуг, що порушує статтю 22 Конституції України. Немає представників уряду, отже ми не можемо почути пояснення.

Фракція «Батьківщина» під час голосування законопроекту в першому читанні утримається, а до другого читання буде подавати поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Ковальчуку, але він передає право на виступ Штепі.

Будь ласка, Сергію Сергійовичу.

ШТЕПА С.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 77, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги, добрий день! Законопроектом передбачається створення, наповнення, функціонування та адміністрування Єдиного соціального реєстру як централізованої системи, призначеної для збереження та обліку електронних даних отримувачів усіх видів соціальної підтримки, що передбачена взагалі законодавством. У результаті буде створено єдину аналітичну платформу з метою надання комплексної державної підтримки вразливим категоріям населення. Що це дає людині? Насамперед не потрібно буде ходити від однієї установи до іншої, щоб отримати довідку заради довідки. Отже, отримання будь-яких пільг і соціальної підтримки відбуватиметься набагато швидше, легше і так далі. Крім того, людям не потрібно буде стояти зайвий раз у чергах, кожна людина зможе побачити в єдиному кабінеті, які саме пільги вона вже отримує.

Державі це теж надає багато переваг. Передусім мінімізує корупцію на місцевому рівні, а також зменшує, власне, витрати на адміністрування цієї інформації. До того ж унеможливить дублювання отримання однієї і тієї ж соціальної підтримки однією людиною в різних регіонах.

Прошу підтримати цей законопроект. Вважаю, що в ньому є що доопрацювати до другого читання. Впевнений, що ми з вами разом це зробимо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Сергійовичу.

Слово надається народній депутатці України Славицькій Антоніні Керимівні. Будь ласка, Антоніно Керимівно.

СЛАВИЦЬКА А.К., *член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Прошу передати слово колезі Бурмічу Анатолію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Бурміч. Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Голово! Шановні колеги! Цифровізація – це наше майбутнє в житті та основний фактор того, до чого ми йдемо. Прийняття цього законопроекту трошки спростить життя людей, звичайно, не одразу всіх, тому що не у всіх є електронні кабінети, навіть мобільні телефони не у всіх є, але це наше майбутнє. Зрозуміло, що це спростить життя, менше буде черг, якихось витрат, усе буде в реєстрі, усе буде прозоро, людині і державі буде легше. На мій погляд, це зменшить і корупцію. Чому? Тому що буде більше прозорості: одразу видно, що в кого є, у кого де щось з'являється, що і звідки береться. Тому цифровізація – це наше майбутнє, це спрощення життя.

Група «Відновлення України» буде підтримувати цей законопроект.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще буде один виступ народної депутатки Южаніної Ніни Петрівни, фракція «Європейська солідарність», і після цього ми голосуємо.

А, ще 1 хвилину надамо для виступу Мамці, і після цього голосуємо за законопроект, тому запросіть народних депутатів до зали.

А поки я надаю слово Ніні Петрівні Южаніній. Будь ласка, Ніно Петрівно.

ЮЖАНІНА Н.П. Прошу передати слово Володимир Ар'єву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Ігорович Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Хороша і правильна ідея, але так розроблено законопроект з урахуванням наших реалій, що це змушує фракцію «Європейська солідарність» під час першого читання утриматися від його підтримки. Під час розгляду у другому читанні ми подивимося на те, чи це відповідатиме нашому баченню, якщо будуть внесені відповідні поправки.

Які саме поправки потрібно внести? Насамперед кількість інформації, яка збирається за цим законопроектом, є надмірною, а також можливість розширення цієї інформації про особу закладена у цьому тексті. Розумію, що хочеться зібрати про людей якомога більше інформації, зокрема і особистої, але якщо ми подивимося на те, який рівень кібербезпеки наших мереж і загалом безпеки від витоку даних, які потім часто опиняються в загальному, скажімо так, користуванні, то це є дуже серйозною небезпекою. І ця небезпека стосується не тільки цього конкретного законопроекту. Закон, який ми вже ухвалили, щодо створення електронного кабінету військовослужбовця, мобілізованого так само

підпадає під ці ж норми. Питання кібербезпеки є дуже серйозним, питання кількості збору даних щодо персон, інформація про яких буде в цій базі, теж є важливим. Тому ми будемо подавати відповідні поправки.

І я ще раз закликаю, шановні друзі, ми можемо, дійсно, копіювати те, що робиться в Америці, але є українські реалії, є наші вороги, які хочуть мати доступ до баз даних, врахуйте це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще виступить Мамка Григорій Миколайович і будемо голосувати. Будь ласка.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

МАМКА Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги, хотів би звернути увагу на те, що ми створюємо стільки реєстрів, що можемо заблукати, не кажучи вже про громадян України.

Зазначу, десь до початку війни говорили про те, що дуже багато чого створено за кількістю, а необхідно все-таки займатися якістю. От що ми маємо на сьогодні? Маємо потужний застосунок «Дія», маємо суперпотужний та перспективний реєстр «Оберіг», маємо сервіс щодо соціальної підтримки військовослужбовців, який хтось називає *Military ID*, і все інше. Але чи не багато у нас реєстрів? Нам все-таки навчитися б ними користуватися. Необхідно відпрацювати державну електронну систему і визначити, які повинні бути реєстри.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні друзі, займіть свої місця, будь ласка, переходимо до прийняття рішення. Шановні колеги, підготуйтеся, будь ласка.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про Єдиний соціальний реєстр» ([№ 10068](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 221.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про направлення цього законопроекту до комітету для підготовки на повторне перше читання. Шановні колеги, прошу підтримати цю пропозицію і направити законопроект № 10068 на повторне перше читання. Прошу голосувати.

«За» – 223.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, давайте підтримаємо пропозицію про повернення законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення законопроекту № 10068 суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 219.

Рішення не прийнято.

Законопроект вважається відхиленим. Дякую, колеги.

Олександр Сергійовичу, будь ласка.

КОРНІЄНКО О.С. Колеги, надійшла інформація про створення ряду міжфракційних депутатських об'єднань, зараз я зроблю щодо цього оголошення, щоб вони могли працювати.

Відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України повідомляю про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «За ефективність ДП, НВО «Павлоградський хімічний завод». Головою цього об'єднання обрано народного депутата Соколова Михайла Володимировича.

Відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України створено міжфракційне депутатське об'єднання «За ефективність ДП «Шосткинський завод «Зірка». Головою цього міжфракційного депутатського об'єднання обрано народного депутата України Соколова Михайла Володимировича.

Також відповідно до статі 60¹ Регламенту Верховної Ради України створено міжфракційне депутатське об'єднання «За ефективність АТ «Українська оборонна промисловість». Головою цього об'єднання обрано теж Соколова Михайла Володимировича. Вітаємо, Михайле Володимировичу! Отак треба починати каденцію у Верховній Раді України.

Ще одне міжфракційне депутатське об'єднання, секунду, десь загубилося... Відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України повідомляю про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «За ефективність ДП «Шосткинський завод «Імпульс». Головою цього об'єднання також обрано народного депутата Соколова Михайла Володимировича.

І ще створено міжфракційне депутатське об'єднання «Балто-Чорноморська платформа «За сім'ю». Головою цього об'єднання обрано Швеця Сергія Федоровича. З чим і вітаємо!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за результативну роботу.

Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Працюємо далі на перемогу! Слава Україні!